

SLEKT OG DATA

MEDLEMSBLAD FOR SLEKT OG DATA

| ÅRGANG | 35 | NR. 2 | 2024 |

TEMA:

Norden

Kilder til
nordisk slekt

Sverige, Danmark,
Finland og Island

Gravminner
20 år

MEDLEMSBLAD

for Slekt og Data.
Utkommer med
3 nummer pr. år

ABONNEMENT

for bibliotek og liknende
institusjoner kan tegnes
for kr 600,- pr. år.

ANNONSER

Lina Bjelland Myrvoll

E-POST:

generalsekretar@slektogdata.no

TLF.: 22 42 24 00

SLEKT OG DATA

POST/BESØKSADRESSE:

Øvre Slottsgate 2B,
0157 Oslo

TLF.: 22 42 24 00

www.slektogdata.no

REDAKTØR

Lina Bjelland Myrvoll

E-POST:

generalsekretar@slektogdata.no

REDAKSJONSLEDER

Knut S. Sørhusbakken

E-POST:

redaksjonsleder@slektogdata.no

OPPLAG

7800

DESIGN OG LAYOUT

Morten Hernæs,
Aksell

TRYKK

aksell

TRYKT
I NORGE
NO - 1470

ISSN 0803-0510

SLEKT OG DATA

Utkommer med 3 nummer pr. år

TEMA:
Norden

Kilder til
nordisk slekt

Sverige, Danmark,
Finland og Island

Gravminner
20 år

INNHold

LEDER

3 På tvers av lande-
grensene i Norden

TEMA

NORDEN

4 Hvordan finne slekt i Sverige?

10 Slik bruker du husforhørslengdene

13 Brunsellfamiliens skjebne

18 Hvordan finne slekt i Danmark?

22 Danskernes Historie Online

26 Hvordan finne slekt i Finland?

31 Kilder til kvener og skogfinner

32 Hvor kom vår finske oldefar fra?

36 Hvordan finne slekt på Island?

GRAVMINNER 20 ÅR

38 Einar (99) med unik
innsats for Gravminner

42 Gravminner:
Nordmenn som emigrerte

ÅRRINGSDATERING

44 Slekthistorie
gjennom åringer

FOLKETELLINGEN 1920

49 1920-folketellingen
komplett

LANDSMØTE

50 Inspirerende landsmøte

FORSIDEN

Familie på midtsommer-
feiring i Sverige.

FOTO: KARL WERNER GULLERS /
NORDISKA MUSEUM

4

18

26

36

42

På tvers av landegrensene i Norden

Vi slektsforskere har en egen nysgjerrighet til å forstå hvor vi kommer fra og hvordan våre forfedre levde. Men hva om noen av røttene våre strekker seg utover Norges grenser? Mange av oss har forfedre som har vandret over grensene i Norden.

Sverige, Danmark, Finland og Island – hvert av disse landene har sine egne kilder som kan hjelpe oss med å avdekke slektens historie. For å finne mer informasjon om dine forfedre, er det lurt å sjekke ut nordiske kilder i tillegg til de norske. Da får du et enda bedre bilde på hvem de var.

Digitaliseringen av arkiver og kilder har dessuten gjort det enklere enn noen gang å finne informasjon på tvers av landegrensene. Dette kan for eksempel gjelde hvis du skal lete i svenske husforhør, danske folketellinger, finske kirkebøker eller islandske manntallslistene, med mange flere.

Selv har jeg forfedre fra Sverige på både min mors og fars side. Av de svenske kildene har jeg støttet meg

mest på husforhørslengdene. De har vært til god nytte, da jeg har kunnet følge familiene over flere år, både i familieutvidelsene og når de har vært på flyttefot.

Jeg har dessuten funnet frem til når de utvandret fra Sverige og innvandret til Norge. Jeg fikk muligheten til å få et innblikk i deres liv gjennom det som sto i kildene, noe som jeg ikke hadde fått hvis denne kilden hadde gått tapt.

I denne utgaven av medlemsbladet vil du få mange gode tips om hvordan du kan lete etter forfedrene dine i de ulike nordiske landene, og du kan lese inspirerende slektshistorier som spenner over landegrensene. Du finner også artikler om den komplette 1920-folketellingen, årringsdatering, 20-årsjubilanten Gravminner – med mer.

Vi håper dette vil inspirere deg til å utforske nye kilder og oppdage mer om din egen slektshistorie i våre nordiske naboland.

// Sverige, Danmark, Finland og Island – hvert av disse landene har sine egne kilder som kan hjelpe oss med å avdekke slektens historie. For å finne mer informasjon om dine forfedre, er det lurt å sjekke ut nordiske kilder i tillegg til de norske. Da får du et enda bedre bilde på hvem de var. //

Heidi Ringrød

LEDER I SLEKT OG DATA

Hvordan finne slekt i Sverige?

Skal du finne dine svenske aner, må du først finne ut så mye som mulig om disse personene i norsk arkivmateriale før du går over til det svenske. Vi skal nå ta for oss noen av kildene du da kan bruke.

■ ANNELI ANDERSSON ■ Slektsforsker ved Melleruds Museum

■ CARL-JOHAN IVARSSON ■ Redaktør for Värmlands Släktforskarförenings medlemsblad

To av de mest brukte søkesidene for slektsforskere er ArkivDigital og Riksarkivet i Sverige. Der finnes flere av kildene vi kommer inn på i denne artikkelen.

ArkivDigital krever et abonnement, mens Riksarkivet er gratis å søke i. Riksarkivet krever imidlertid at du registrerer deg på siden for å kunne søke i det nyere materialet.

DE SVENSKES ARKIVENE

I Stockholm ligger det svenske Riksarkivet. Som i Norge finnes det her arkivmateriale etter sentraladministrasjonen.

Den store mengden arkivmateriale er naturlig nok ikke digitalisert enda, og vil nok heller ikke bli det i fremtiden. Hvis du planlegger en arkivreise til Stockholm, merk at

«Midsommar» i Sverige har lange tradisjoner. Bildet er fra 1903.

FOTO: DIDRIK VON ESSEN / ÖSTERGÖTLANDS MUSEUM

For å drive slektsforskning i Sverige, må du vite hvilken menighet (församling) eller sogn (socken) personen tilhørte.

Riksarkivet har to avdelinger. Den ene ligger på Kungsholmen i Marieberg og den andre i Arninge i Täby.

I løpet av første halvdel av 1900-tallet ble det grunnlagt sju statsarkiver for å ta hånd om statlige myndigheters arkiver på lokal- og regionalt nivå. De tre viktigste arkivtypene som slektsforskere interesserer seg for, og som finnes i statsarkivene, er kirkearkiv, domstolsarkiv og länsstyrelsens arkiv (som vil si fylkesmennenes arkiv, da länene kan sammenlignes med våre fylker). I tillegg finnes det tre andre arkiver som utfører statsarkivens oppgaver for visse områder.

Siden 2010 er statsarkivens avdelinger i Riksarkivet, og betegnelsen «statsarkiv» brukes ikke lenger offisielt, men er vanlig i eldre litteratur, kildehenvisninger og i dagligtale blant forskere.

Ønsker du en arkivreise til Stockholm, er det viktig å vite at Riksarkivet har to avdelinger; på Kungsholmen i Marieberg og i Arninge i Täby. Bildet viser Stockholm fra rundt 1930.

EIER: JÄRNVÄGSMUSEET

Dette er de ulike arkivene:

- ➔ Lund omfatter Skåne (som frem til 1997 var delt inn i Malmöhus og Kristianstads län), Blekinge og Hallands län.
- ➔ Vadstena omfatter Östergötland, Jönköping, Kalmar og Kronobergs län.
- ➔ Göteborg omfatter Göteborg og Bohuslän, Skaraborg og Älvsborgs län. Disse tre länene er nå sammenslått og kalles Västra Götalands län.
- ➔ Visby omfatter Gotlands län.
- ➔ Uppsala omfatter Uppsala, Södermanland, Örebro, Västmanland og Dalarnas län.
- ➔ Östersund omfatter Jämtlands län.
- ➔ Härnösand omfatter Gävleborg, Västernorrland, Västerbotten og Norrbottens län.

I tillegg finnes det tre andre arkiver som innenfor sine områder har tilsvarende oppdrag og fungerer på samme måte som statsarkivene:

- ➔ Stockholms landsarkiv for Stockholms stad og län.
- ➔ Malmö landsarkiv for Malmö by.
- ➔ Värmlandsarkiv i Karlstad for Värmlands län.

Som i Norge, skal alle svenske kommuner ha et arkiv. Der kan du finne opplysninger knyttet til alle kommunale tjenester, som skole, enkelte handlinger knyttet til politiet, barnevernet (barnavårdsnämnden), fattigvesenet (fattigvårdsärenden) med mer. Disse opplysningene kan finnes fra 1863, som var året da den kommunale forvaltningen ble innført. For øvrig var folkeskole frem til 1932 et ansvar for kirkesognet, og dokumenter knyttet til skolen finnes derfor i kirkearkivet.

I byer kalles ofte kommunearkivet for byarkivet (stadsarkivet), og de fungerer på samme måte som de kommunale arkivene.

Svensk folketelling fra 1900.

Riksarkivets database Nationella Arkivdatabasen (NAD), Kungliga Bibliotekets database Libris og Uppsala universitetsbibliotekets Alvin, som er en åpen, nordisk plattform for digitale samlinger og digitalisert kulturarv, er tre eksempler på måter å få tilgang til disse arkivene og bibliotekene.

Länene i sin nåværende form har eksistert siden 1634 og har i mange tilfeller ikke blitt endret siden den gang, men grensejusteringer har skjedd og noen nye län har blitt opprettet. Tre store län ble slått sammen eller skiftet navn på slutten av 1990-tallet, så gamle navn kan forekomme i eldre litteratur.

[illegible]

De svenske husforhørene er en unik kilde, da de gir et kontinuerlig bilde av folks liv. Her er et eksempel fra 1862–69.

FAKSIMILE: RIKSARKIVET I SVERIGE

Noen slektsforskere foretrekker å bruke landskap i stedet for län når de rapporterer sine resultater.

Et eksempel er landskapet Skåne, som i 1658 ble overført fra Danmark til Sverige. På begynnelsen av 1700-tallet ble Skåne delt opp i to län: Malmöhus og Kristianstad. Slik var det frem til 1997, da de to länene ble slått sammen til Skåne län. Samtidig har begrepet Skåne en mye viktigere rolle for folks identitet enn om de tilhørte Kristianstads eller Malmöhus län.

De ulike länene har en bokstav som sitt kjennemerke, som brukes i slektsforskningen. Disse brukes om du i svenske arkiv kommer over flere steder med samme navn, og hjelper med å skille mellom sogn som ligger i forskjellige län. Det kan skje ofte. Slike bokstaver var kjent for mange frem til 1972, da de var på alle registreringsskilt på biler. For eksempel hadde Kristianstads län bokstaven L og Malmöhus län M.

MENIGHET OG SOGN

Det er også verdt å være oppmerksom på at for å komme noe sted med slektsforskning i Sverige, må du vite hvilken menighet (församling)/sogn (socken) den du leter etter tilhørte.

Sognene ble delt opp i 1863 på grunnlag av kirkelige menigheter og borgerlige kommuner. Siden kirkebokføringen ble håndtert av kirken, er den helt basert på menighetsinndelingen. Siden den gang har kommuner og deretter menigheter blitt slått sammen til større enheter, men for slektsforskere er den eldre menighetsinndelingen fortsatt svært relevant.

Menighetsinndelingen har vært nesten helt stabil i Sør-Sverige, mens det i Värmland, Dalarna og hele Norrland har blitt dannet nye menigheter fra 1600-tallet til 1900-tallet som følge av befolkningsvekst.

Om du ønsker å se hvilket sogn som inngår i de ulike länene, kan du finne dette på nettsiden socknar.se. Nettstedet gir en oversikt over alle Sveriges 2500–3000 historiske menigheter/sogn. Du kan også sjekke ut «Sveriges församlingar genom tiderna», som opprinnelig var en bok, på Skatteverkets nettside.

SVENSKES KILDER HUSFÖRHÖRSLÄNGDENE

I Sverige har vi lister over fødte, gifte og døde, samt folketellinger, akkurat som i Norge. Men det som er unikt for Sverige (og Finland) er husforhørene (husförhörslängderna). Disse ble ført av presten, og skulle ifølge loven bli gjennomført fra 1686. Men det er sjeldent tilfelle. De fleste husforhør finnes fra tidlig 1700-tall, og i noen tilfeller så sent som fra tidlig 1800-tall. Slik er det for eksempel i Bohuslän, hvor mange nordmenn har sine røtter.

Husforhørene inneholder informasjon om hvor og når en person ble født, hvilke andre personer som finnes i husholdet og når og hvor disse ble født. Det står også ofte tittel på hovedpersonen (mannen). Gjennom å se på disse titlene, kan du få informasjon om noen eier sin egen jord eller lignende.

Om en person flytter i løpet av perioden boken gjelder for, står det også informasjon om dette. Det vanligste er at boken følger familier gjennom fem år, men noen bøker kan også gjelde for en tiårsperiode. Forskjellen fra en norsk folketelling er at husforhørene gir et kontinuerlig bilde av folks liv, altså følge en person fra vugge til grav.

Etter 1895 kalles husforhørene for församlingsböcker og ble gjennomført helt frem til 1991. De blir tilgjengelige for slektsforskere 70 år etter at de er avsluttet. Dette betyr at de som har 1953 som sluttår blir tilgjengelige for forskere i 2024. Hvis man trenger opplysninger fra nyere tid, er det mulig å be om hjelp fra Riksarkivet i Sverige.

Sperrefristen på 70 år gjelder for øvrig for mesteparten av det svenske arkivmaterialet. Om en bok inneholder informasjon som ikke er 70 år ennå, blir den ikke tilgjengelig før hele boken er «utenfor» sperrefristen. Det er likevel verdt å merke seg at sperrefristene ikke gjelder for flyttelister (flyttningsslängder) og lister over viede (vigsellängder).

Frem til for rundt 15 år siden, lå en del av det kirkelige arkivmaterialet i kirken som hadde ført det. Nå finnes

Svenskagravar.se er en søketjeneste for gravlagte i Sverige.
SKJERMDUMP: SVENSKAGRAVAR

dette i de ulike avdelingene hos det svenske Riksarkivet, som vi tidligere har nevnt. Om arkivmaterialet du er på jakt etter ikke er digitalisert, kan du få tilgang til dette i landsarkivet som oppbevarer det. Er det sperrefrist på informasjonen, kan du kontakte Riksarkivet for å få frem opplysninger, så lenge ikke innholdet vurderes som sensitivt.

FOLKRÄKNINGARNA

Folketellingene (folkräkningarna) er et supplement til husforhørene, og ble gjennomført fra 1860. Disse finnes for hvert tiende år.

Disse folketellingene ble gjennomført ved at kirken sendte inn opplysninger fra husforhørene, lister over fødte (födelseböckerna), lister over avdøde (dödböcker) og lister over viede (vigselsböcker) til Sverige Statistiska Centralbyrån (SCB). Denne kilden er ikke like utfyllende som de originale kildene, men om en kirke har brent, er folketellingene en av få kilder som vi kan bruke i slektsforskningen vår.

Siden disse er digitalisert og indeksert, er de lette å søke i og noe som nybegynnere ofte finner når de begynner å søke på nettet. Men de er også en måte å søke etter informasjon fra perioden etter 1953, ettersom 1940, 1950, 1960, 1965, 1970, 1980 og 1990 er søkbare gjennom ArkivDigital, og år 1970, 1980, 1990 og 2000 finnes på USB-pinne utgitt av Sveriges Släktforskarförbund og Riksarkivet.

En svært nyttig kilde er også **Sveriges Dödbok 1815–2022**, som inneholder alle som har dødd i Sverige mellom disse årene. Denne selges på USB-pinne og er utgitt av Sveriges Släktforskarförbund.

SVENSKAGRAVAR

Både svenskagravar.se og gravar.se er spesialiserte søketjenester for nasjonalt søk av gravlagte.

Blant annet gir SvenskaGravar alle interesserte en kostnadsfri tilgang til å søke informasjon om graver og gravlagte på et stort antall kirkegårder rundt om i Sverige. I tillegg til søkefunksjonen og bestillinger av gravstell, finnes det også mulighet til å se et kartbilde i de tilfeller hvor det finnes på den aktuelle kirkegården. Til

Har du forfedre som bodde i Stockholm mellom 1878 til 1926, er kilden Rotemannen verdt å sjekke ut. SKJERMDUMP: STOCKHOLMS STAD

sammenligning gir gravar.se deg muligheten til å søke etter gravlagte også i Finland.

Om du ønsker mer informasjon om avdøde, finnes det en kilde som heter «**Begravda i Sverige**», som fås kjøpt på USB-pinne hos Sveriges Släktforskarförbund. Databasen inneholder til sammen litt over 6,4 millioner begravede fra cirka 3000 kirkegårder, eller 95 prosent av alle digitalt registrerte i Sverige. Tidsomfanget strekker seg fra noen enkelte graver fra 1400- og 1500-tallet, litt over hundre graver på 1600-tallet og frem til våren 2012.

ROTEMANNEN

Byarkivet i Stockholm har gjennomført et prosjekt som heter **Rotemannen**. Dette er søkbart og gratis tilgjengelig på nettet.

Det gir oss en oversikt over nesten hele befolkningen i Stockholm for perioden 1878 til 1926. Materialet er også tilgjengelig gjennom ArkivDigital.

EMIGRANTER

Om du har kjørt deg fast og ikke klarer å finne ut hvor din svenske forfar eller formor kom fra i Sverige, er det lurt å ta en kikk i databasen **Emiweb**. Der finner du alle emigranter fra Sverige, for perioden 1860 til 1940.

Det er likevel noen du ikke kommer til å finne her, fordi noen emigranter dro fra landet uten å melde fra til Sverige. Disse er vanskeligere å finne. Det samme gjelder de som dro til Norge før 1860.

HÄRADS RÄTTERNAS ARKIV

I de ulike landsarkivene finner du arkivet etter Häradsrätten. Häradsrätten hadde frem til 1971 den rollen tingsrätten har i dag.

I dette arkivet finner du dombøker (domböcker), skifter (bouppteckningar) med mer. Disse kildene er fine å fortsette med når kirkebøkene ikke strekker til. Men det kan være noe vanskelig å jobbe med, så det er ikke de første kildene man starter med som nybegynner.

Skiftene finnes fra 1734 og frem til våre dager. Disse er veldig innholdsrike. Når en person døde, skulle det lages en oversikt over boet til avdøde senest seks måneder etter dødsfallet. I eldre tider (frem til 1900) tok en med

Mange svenske aviser finner du digitalisert på Kungliga Biblioteket. FAKSIMILE: KUNGLIGA BIBLIOTEKET

alt som fantes i boet. Fra sølvmynter til ødelagte tresko. I en del tilfeller står det også om personen eide en eiendom, og når han/hun kjøpte denne. Om den avdøde hadde barn som fortsatt var umyndige, ble det oppnevnt en formynder for disse. Denne personen var i slekt med den døde, så dette er en god måte å få tips om slektskap.

Dombøker fra eldre tider kan inneholde mange slektsopplysninger om vi har flaks. I disse bøkene finner vi blant annet oversikt over det vi kaller «uppbud». Et uppbud ble holdt tre ganger når en eiendom ble solgt, eller når et søsken solgte ut resten av søskenflokkene av en eiendom. I noen tilfeller fører det til at vi enkelt kan få en oversikt over en familie og de ulike slektingenes bånd til hverandre. I dombøkene kan du også se når en gård byttet eier, og hvor den nye eieren kom fra. En del av disse dombøkene finnes digitalt, men som oftest ikke.

Manntallene (mantalslängder) kan også brukes som et supplement til husforhørene. Denne kilden viser den skattbare delen av befolkningen, og for 1700-tallet og deler av 1600-tallet er den svært nyttig. Merk at kilden, til liks med dombøkene, kan være vanskelig å lese. Manntallene finnes digitalt for perioden sent 1600-tall og frem til 1820.

BØKER

Norge har sine bygdebøker, og i Sverige har de noe tilsvarende som blir kalt sockenböcker. Innholdet i disse kan variere veldig fra bok til bok. Mange slike bøker blir utgitt av det vi kaller hembygdsforeninger, som ligner på lokalhistorielagene vi har i Norge. Slike foreninger finnes det mange av i Sverige, og de er ofte tilknyttet de gamle sognene. De som engasjerer seg i disse, er svært kunnskapsrike, og det kan være vel verdt å ta kontakt med dem om du ønsker informasjon om et sogn eller lurer på om det er gitt ut en bok for området. På

Emigrantskipet Rollo forlater Göteborg i 1900 med mange emigranter om bord. EIER: GÖTEBORGS STADSMUSEUM

nettsiden til **Sveriges Hembygdsförbund** kan du få en oversikt over hvilke foreninger som finnes hvor.

En annen viktig skriftlig kilde er aviser. Som i Norge finnes mange skanna aviser på det svenske nasjonalbiblioteket, **Kungliga Biblioteket**.

FOTOGRAFIER

Om du vil ha tak i gamle fotografier fra et sted eller av en person, kan det være lurt å ta kontakt med hembygdsforeningene også i disse tilfeller.

På den svenske versjonen av **DigitaltMuseum** finner du også mange bilder, samt på **Sveriges Släktforskarförbunds hjemmeside**. Der har de en fotobase hvor slektsforskere har sendt inn sine familiebilder. Disse er søkbare, og du finner dem under **Porträttfynd**. Det kan være lurt å sjekke ut flere bildedatabaser for å finne det du leter etter.

HVOR KAN JEG FÅ HJELP?

Om du ønsker å få hjelp i slektsforskningen din, finnes det flere bra grupper på Facebook. Blant annet «**Släktforskning för noviser**» og «**Släktforskning**». Det finnes også mange lokale grupper på Facebook som omhandler en bygd, en kommune eller et län/landskap. Ikke alle er like aktive, så det kan kreve tålmodighet å finne en god gruppe å stille spørsmål i.

Du finner også et slektsforskerforum på Sveriges Släktforskarförbunds hjemmeside. Dette heter **Anbytarforum**.

I tillegg har DNA-forskning blitt stadig viktigere også i Sverige. Tidligere var Family Tree DNA den viktigste DNA-databasen hvor svensker sendte inn sitt materiale, men nå finnes det flere svensker i Ancestry.

KAN JEG FÅ TILSENDT ARKIVMATERIALE?

Du kan skrive en e-post eller ringe til de ulike arkivene om du har spørsmål eller vil ha gjennomført et slektsforskeroppdrag. Det tas en avgift for slike oppdrag, men arkivarene bruker å være behjelpelige med å gi råd uten å ta betalt for dette. ■ ■

Slik bruker du husforhørslengdene

Svenske prester var pålagt å besøke alle i menigheten hvert år. Ved besøkene skulle alle innbyggere registreres. Disse forhørene er en nyttig kilde for å følge en familie fra år til år og lære mer om livet deres.

■ HENNING PYTTERUD

Husforhørene finner vi fra slutten av 1700-tallet og fram til 1895. Etter 1895 finner vi noe tilsvarende, men det heter da «Församlingsbok». Etter 1895 forsvant også religionstilhørighet og bibelkunnskap fra nedtegnelsene. Det ble en ren folkeregistrering.

Under husforhøret skulle yrke og lese- og skrivekyndighet noteres. Alt dette skulle føres i protokoller. Hver protokoll dekker vanligvis fem eller ti år og det er anmerkninger for hvert år. Anmerkningene kunne være at familien var fattig eller manglet bibel.

Familien samlet foran et hus. FOTO: OKÄND FOTOGRAF / ÖREBRO STADSARKIV

«DR» FOR DRENG

Den store fordel med husforhør er at vi kan følge personene fra år til år. Dermed kan vi klare oss uten å søke dem opp på nytt.

Hver familie var ført opp under ett; først foreldre og deretter barna. Personer som flyttet ut eller døde, ble mange ganger strøket over. Slik overstryking betyr derfor ikke at det er feilskrevet, men det gir et meget rotete materiale i mange tilfeller. Det skulle også noteres hvilket yrke de forskjellige personene hadde.

Forkortelsen «dr» var ganske vanlig og det betyr ikke, som noen kanskje tror, at det var mange leger. «Dr» betyr dreng, altså gårdsgutt eller en ung gutt som arbeider på en gård.

FINN FORSAMLINGEN

For å finne riktig person i husforhørene må du først finne forsamlingen vedkommende hørte til. Dette er det samme som menighet. Om du ikke vet hvilken for-

samling den du leter etter hørte til, er det lurt å sjekke et sockn kart først. Det kan du blant annet finne på nettsiden socknar.se.

For å gjøre dette må du ha en adresse å ta utgangspunkt i. Om du ikke har dette, må du gå i en kilde der dette kan finnes, for eksempel i en folketelling. Du kan også ha flaks ved å bruke Google.

FINN GÅRDEN

Når du vet forsamlingen, må du finne navnet på grenda eller gården (heter «orten» i Sverige) personen bodde på. Hvis du er heldig, finner du stedsnavnet i de norske kildene.

I innholdsfortegnelsen til kirkeboken for det bestemte soknet får du en oversikt over alle hus og gårder som hører til her. Det krever ofte en del leting å spore opp riktig sted.

Merk at barn bare dukker opp som medlem av en familie frem til de er 17 år. Etter dette ble de notert som egen familie.

VEILEDNING – STEG FOR STEG

TRINN 1

I denne veiledningen skal vi bruke min oldefar, Erik Olson, som eksempel. Han ble født 27. desember 1830 i grenda Bottner i Östervallskog.

Jeg finner ham og foreldrene Anders Olson og Maria Christiansdatter i husforhørene fra Östervallskog församling/socken for 1826–30.

ALLE FAMILIE: RIKSARKIVET I SVERIGE

	Fødselse		Lever		Innflyttad	
	Året	Orten	Lever	Från	År	
Bottner						
Anders Olson	1826	Östervallskog	X	Y	1	
Maria Christiansdatter	1800	Kilne	X	Y	1	
Bryngel	1825	Östervallskog				
Anna	1827	Östervallskog				
Erik	27/12	Östervallskog				

Her er fornavnet til faren endret fra Olof til Anders. Vi må bare anta at presten har skrevet feil. Anna og Erik er notert med fødselsdato i den femårsperioden som protokollen dekker.

Vi kan ikke si sikkert ut fra dette hvem som er foreldrene til de to, men i dette tilfellet er det ikke mer enn en mulighet. De personene som er listet sammen, bodde sammen. Noe mer kan vi ikke lese ut av det.

I neste protokoll finner vi dem igjen.

1

	Fødselse		Lever		Innflyttad		Utgåttad		År	
	År	Orten	Lever	Från	År	År	År	År	År	År
Bottner										
Anders Olson	1826	Östervallskog	X	Y	1					
Maria Christiansdatter	1800	Kilne	X	Y	1					
Bryngel	1825	Östervallskog								
Anna	1827	Östervallskog								
Erik	27/12	Östervallskog								
Oluf	1830	Östervallskog								
Lise	1845	Östervallskog								

Her ser vi at begge foreldrene kunne lese og skrive og at de forsto hva de ble spurt om. Til høyre finner vi fem kolonner, en for hvert år denne protokollen dekker. Datoene angir når presten var på besøk. Vi ser også fødselsdato for barneflokk.

I tillegg er det angitt hvor foreldrene kommer fra, selv om det her bare er angitt i forkortelser som ikke sier oss mye uten lokalkunnskap. Vi ser også at Olof er «ført ut av regnskapet» i 1834. Akkurat hva dette betyr er litt uklart.

«F» under utflyttet skulle bety at han er flyttet, men han er ikke kommet inn i listene på vanlig måte. Han dukker bare opp og det kan ha noe med at presten skrev feil fornavn i forrige protokoll. Det stemmer likevel ikke siden dette må være et barn.

Vi finner også familien i protokollen for 1836–40. I protokollen for 1841–45 er det notert at det ene familiemedlemmet, Bryngel, flyttet til Töcksmark i 1844 og at et annet, Lisa, er født i 1845.

47.

Bottner.

	Född		Döpt		Läser i bok.	Förskr. i bok.	1857	1858	1859	1860	1861
	år och dag.	ort.	år och dag.	ort.			Natv.	Förl.	Natv.	Förl.	Natv.
Eg. g. Anders Olsson	94	Loro			Y Y 1		32	15	14	9	5
K. Maria Christensen	00	Stenhus.			Y Y Y		28	15	14	9	5
J. Bryngel	95	Loro			Y Y 1		32	15	14	9	5
A. Lysberg	15	de			Y Y Y		32	15	14	9	5
Lisa	45	de			Y 1		32	15	14	9	5
Anna	15	de			Y Y Y		32	15	14	9	5
J. Erik	30	de			Y Y 1		32	15	14	9	5

TRINN 2

I husförhørene for perioden 1851–55, også denne gangen i Östervallskog socken, finner vi familien igjen på side 47.

For tre av barna ser vi at det er anført noe som ser ut som koder under spaltene «Innflyttet» og «Utflyttet». Kodene angir hvor personen flyttet fra og til, samt årstallet.

Vi ser også at et av navnene er streket over og det skulle bety at vedkommende ikke lenger er å finne i denne familien. Til høyre for Erik ser vi at det står «p 46_54 og p 50_54». Det betyr at han kom fra side 46 i 1854 og flyttet til side 50 samme år. Side 46 er også Bottner, så det ser ut som han bodde for seg selv en stund fram til 1854.

På side 46 finner vi tilsvarende «p 110_51 og p 50_54», og det angir at han er å finne på side 110 i 1851. Side 110 er grenda Romenäs der det under «Utflyttet» står «p 46_51», som stemmer med det vi allerede vet, nemlig at han finnes på side 46 i tidsrommet 1851 til 1854.

I disse eksemplene flytter han innenfor samme sogn. Da står det vanligvis sidenummer der gården eller grenda er listet opp. På side 50 i protokollen for 1851–55 står det ikke noe sidenummer, men «Rømskog i Norge» og årstall 54.

46

Personens navn, alder, ansette, yrke og anførsel (færdighet, talen og skrift, ansettelset (som Stenhus, Lysberg, Bryngel, Lise, datteren))	Fødsel		Dødsalder		Flyttet		Bod
	År	Dag	År	Dag	År	Dag	
<i>Bottner</i>							
<i>Eg. g. Anders Olsson</i>	94						1854
<i>K. Maria Christensen</i>	11	Stenhus.					
<i>J. Bryngel</i>	95						
<i>A. Lysberg</i>	15						
<i>Lisa</i>	45						

Y Y Y	15	14	9	5			
Y Y Y	15	14	9	5			
Y Y Y	15	14	9	5			
Y Y Y	15	14	9	5			
Y Y Y	15	14	9	5			
Y Y Y	15	14	9	5			

Siden han med dette er flyttet ut av Bottner, er navnet også strøket over.

TRINN 3

På 1860-tallet har protokollene gått over til å dekke ti år og vi finner igjen husfaren Anders Olsson og fire av barna. Der framgår det at Anders døde 28. juni 1866. Vi ser også at tre av barna har flyttet inn og ut i perioden.

TRINN 4

Datteren Anna har et nyttig notat til høyre på siden. «Lyst d. 14.4.70 med Olof Andersson på side 119.»

På side 119 finner vi igjen både Anna og brudgommen Olof. Vi finner også brudeparet igjen i Lysnings- og wigselsbok for 1870. Der er det også referert til side 119 og side 66 i husförhørlengden.

Brunsellfamiliens skjebne

Far og sønn som fikk barn med samme kvinne, et dynamittmord mot egen familie og mange flyttinger i Sverige og Norge: Dette er historien om Brunsellfamilien, kartlagt gjennom svenske og norske kilder – en familie utenom det vanlige.

■ ROLF NYLEND

Jeg, som mange slektsforskere, tar i bruk bygdebøker for å få oversikt over slektsforhold – og det var nettopp informasjon fra en bygdebok som dannet utgangspunktet for denne historien.

I *Sør-Odal Bygdebok Bind VIII* fra 1995, s. 534, sto dette om beboerne på husmannsplassen Bangshagan på Øyen, som er en øy på cirka 2000 mål i Storsjøen i Sør-Odal:

«Jonas Wålberg fra (Brunskog? i) Sverige ca. 1791–1853, g m Kaisa Olsd. Ruberg fra Gunnarskog i Sverige f ca. 1808, var husmannsfolk her fra 1840-åra. Barn: Jonas f ca. 1841 i Arvika, g 1880 m Sofie Engebretsd. Karterud u. S. Nust, Anne Caisa f 1849 (var på Seimssørli da hun 1866 fikk sønnen Carl med Martinus Kristoffersen Seimssørli, siden i 1866 giftet de seg, hun er da kalt Kaisa Maria Brunsel, så det kan ha vært ei annen Kaisa fra Bangshagan), August f ca. 1852, br. av Isakrud (V 126), g m Karen Eriksd. fra Melgardsholen.»

«Kaisa Olsd. var enke i plassen i 1865 og 1875. Hun og dattera Kaisa Jonasd. fikk i 1866 (tl. 1883) kontrakt på Bangshagan.

I Bangshagan bodde siden Hans Torkildsen fra Kjølstadnylenda og Kaisa Jonasd. De hadde ikke barn, og flyttet senere til Årstadlykkja. Bangshagan ble nedlagt ca. 1905.»

For bygdebokforfatteren var det altså uklart om en eller to svenske «Kaisa-er» var bosatt i Odalen på 1860-tallet, noe han forståelig nok fant for ressurskrevende å avklare. Med dagens enkle tilgang på digitale kilder er dette annerledes. Dette måtte jeg prøve å finne ut av.

EN ANNERLEDES FAMILIEHISTORIE

Noen få dykk i det svenske Riksarkivets digitale kirkearkiv, som ble frigitt i 2018, viste raskt at det var snakk om to personer: Anna Kaisa Jonasdatter Valberg (født 1849) og Kaisa Maria Jonasdatter Brunsell (født 1844).

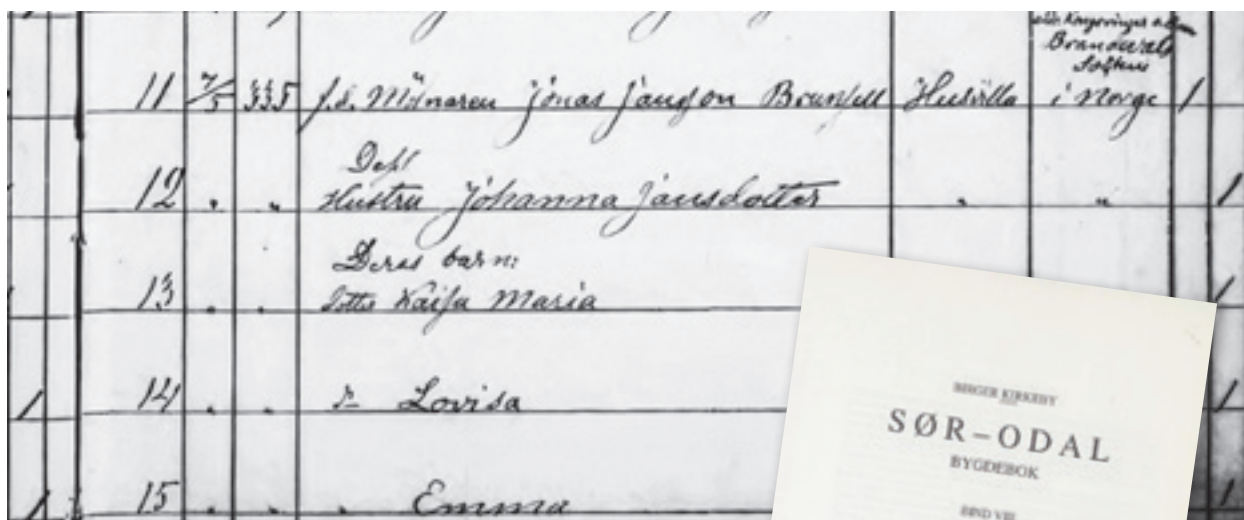
Førstnevnte Kaisa kom med familien sin til Sør-Odal i 1848. Kaisa Maria Brunsell kom med sin familie fra

Johannes Brunsell.
EIER: ELFRID BARNES

Håven i Grue, der Jonas og tvillingene, Johannes og Betty, bodde i en periode. Bildet er fra 1980.
FOTO: RUDOLF BRÅTEN / NASJONALBIBLIOTEKET

I en svensk kirkebok sto det at familien «utflyttet til Brandval-sockn» i Norge 7. mai 1861. FAKSIMILE: RIKSARKIVET I SVERIGE

Brunskog til Brandval rundt 1860. Hun flyttet etter kort tid til Odalen hvor hun giftet seg og bodde i nærmere 30 år før hun utvandret til Amerika.

Under arbeidet med denne artikkelen om Brunsell-familien kom jeg helt tilfeldig over informasjon om et grusomt mord som en familiefar begikk i Sverige i 1897, der han drepte sin norske «fästekvinna», to av sine fem barn og skadet et tredje. For dette fikk han livstidsstraff og måtte sone 25 år i svensk fengsel.

Dette attentatet, og at hans «fästekvinna» viste seg å ha fått i alt ni barn utenfor ekteskap med fem ulike menn, inklusiv ett med gjerningsmannens far, gjorde at familiehistorien ble mer innholdsrik og annerledes enn det jeg hadde sett for meg da jeg startet med den.

FRA SVERIGE TIL NORGE

La oss ta det fra begynnelsen: Jonas Jonasson Brunsell ble født i 1818 i Älgå, nær Arvika. Kona, Johanna Jansdotter, var fra Brunskog. De giftet seg i 1838 og fikk i alt ni barn.

Kort om barna

- ➔ De to eldste, Anders (født 1839) og Hedvig (født 1841), bodde hele sine liv i Sverige.
- ➔ Kaisa Maria (født 1844) dro, som tidligere nevnt, kort tid etter familiens ankomst i Brandval videre til Odalen, hvor hun giftet seg med Martinus Kristoffersen fra Mo i Nord-Odal. De emigrerte til Nord-Dakota i 1891, der Kaisa Maria døde 65 år gammel i 1909.
- ➔ Døtrene Lovisa (født 1846) og Emma (født 1848) ble begge konfirmert i Brandval. Det er ukjent hva som skjedde videre med dem.
- ➔ Sofia Augusta (født 1851) dro tilbake til Sverige og utvandret senere til Wisconsin. Hun døde der i 1916, 64 år gammel.
- ➔ Svante (født 1854) reiste til Christiania (Oslo), og ble gift der. Han jobbet som lagermedarbeider i 1892, senere som bybud og møller. Han døde i 1935.

Bygdeboka fra Sør-Odal var inspirasjonen til å finne ut mer om Brunsellfamilien. FAKSIMILE: NASJONALBIBLIOTEKET

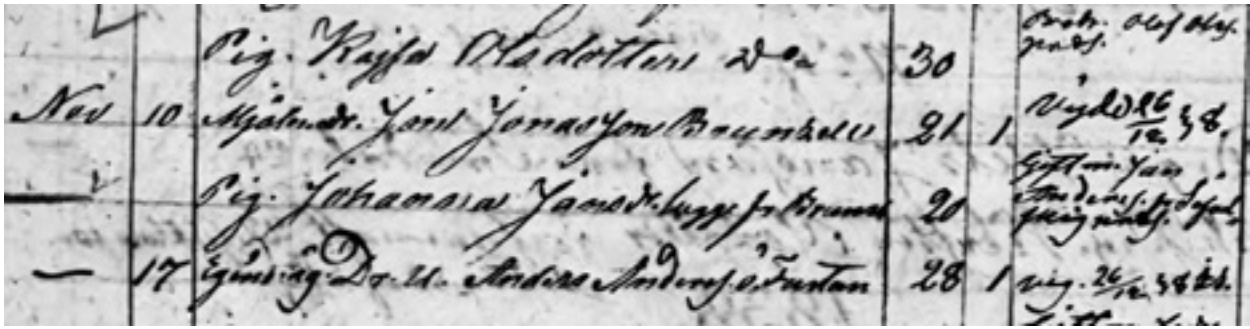
- ➔ Betty/Berte/Berthea og Johannes (født 1858) var tvillinger. Betty bodde med sin far hele livet, både i Sverige og Norge. Hun fikk to barn og døde ugift bare 30 år gammel av tæring. Tvillingbror Johannes hadde ikke et lett liv. Det var han som begikk dynamittattentatet hvor samboeren og to barn ble drept.

Familien er, med unntak av de to eldste barna, registrert i den svenske kirkeboka som «utflyttet til Brandval sockn» i Norge 7. mai 1861. I kirkeboka for Brandval er de registrert innflyttet i Brandval samme dato, noe som virker forunderlig siden det ofte er noe tid mellom registrert utflytting fra et sogn til registrert innflytting til et annet.

Husforhørslengder i Brunskog 1856–60 viser videre blant annet at Jonas har fått «godt betyg for bygnadsarbeite i Norge i 1856 samt arbeidsattest før sig med hustru och barn till Norge 15. juli 59. Han erhöll attest för att i Norge bereda till sin första nattvårdsgång 17. juni 59.» Dette kan tyde på at familien allerede var på plass i Brandval våren 1860, og at innflyttingsdatoen i kirkeboka ikke er korrekt. Innflytningstidspunktet er dermed noe uklart.

FLYTTET FLERE GANGER

Folketellinga i 1865 viser at disse personene bodde på plassen Aasen under Breen i Brandval, dit Jonas og familien

Kirkebok som viser at Jonas og Johanna giftet seg i 1838. FAKSIMILE: RIKSARKIVET I SVERIGE

slo seg ned: Jonas Brunsell (47 år), Svante Jonassen (12 år), Johannes Jonassen (8 år), Berthea Jonasdatter (8 år) og Inger Karlsdatter (52 år); sistnevnte er enke og «bestyrer husholdningen».

Ifølge Lokalhistoriewiki var Aasen en liten rydningsplass under gården Breen tatt i bruk rundt 1860. I 1865 var det ingen husdyr der. Avlingen besto av 1,5 tonne poteter og litt blandkorn.

I 1865 var Jonas blitt enkemann, men kona Johanna er ikke å finne blant døde i kirkeboka. Døtrene Kaisa Maria, Lovisa, Emma og Sofia Augusta var, som det framgår i folketellinga, heller ikke registrert her lenger. Kaisa Maria hadde flyttet til Odalen, men hvor det var blitt av Emma og Lovisa, er ukjent. Sofia Augusta hadde flyttet tilbake til Sverige.

En gang mellom 1865 og 1873 flyttet Jonas med tvillingene, Johannes og Betty, til Håven i Grue (se bilde side 13), der han ble møller og sagmester. I 1875 er han fortsatt registrert som enkemann og bor med Johannes, som «hjelper faren», og Betty, som er «husholderske». I Håven hadde de ku og høstet 2,5 tonner poteter.

To år tidligere, i 1873, hadde Jonas på 55 år fått barnet Axel utenfor ekteskap med Maren Andersdatter Håven, som var 27 år. Presten har registrert hendelsen som «hans første lejermaal og hennes tredje».

Jonas var fortsatt i live i 1891. Han var i folketellinga for dette året registrert som «enkemand og lægdslem Johan Jonassen Bryndsel f. 1818 i Arvika». Dattera Betty var død tre år tidligere av tæring, og Johannes hadde flyttet med sin familie til Sverige tidligere på 1880-tallet. Den 7. november 1895 døde «fattiglem» Jonas (kalt Johan av presten) Jonassen Brunsell av alderdomssvakhet, 77 år gammel. Han var da på Forkerud i Grue.

FIRE BARN MED FIRE FEDRE

Hvordan gikk det så med Jonas sin yngste sønn, Johannes? Han fikk i ung alder et forhold til den tolv år eldre Maren Andersdatter Håven, som hans far hadde fått sønnen Axel med i 1873. Maren var dattera til Anders Matisen Storberget og Kari Andersdatter fra Gammeltorpet. Folketellinga i 1865 opplyser at familien «taler kvænsk».

Maren, som altså var en del eldre enn Johannes, hadde før de innledet et forhold, fått fire barn utenfor ekteskap med fire forskjellige fedre. Sønnen Axel ble for øvrig

skomaker, flyttet til Østfold hvor han giftet seg med Albertine Julie Augustdatter fra Råde, som han fikk seks barn med. De flyttet senere til Hurum der Axel døde i 1940.

Johannes og Maren giftet seg aldri, men fikk fem barn sammen i perioden 1879–91. Her er en oversikt over ungflokkene til Maren:

- ➔ Karen (født 1864), som hun fikk med Anders Andersen Lukashaugen.
 - ➔ Marthe (født 1870), som hun fikk med Lars Olsen Næverhaugen.
 - ➔ Axel Johansen (født 1873), som hun fikk med Jonas Jonasson Brunsell.
 - ➔ Johannes (født 1876), som hun fikk med Martin Johannesen Bækken.
 - ➔ Johanne (født 1879), Gustav (født 1881), Fredrik (født 1884), Karl Johan (født 1887) og Julius (født 1891), som hun fikk med Johannes Jonassen Brunsell.
- Maren og Johannes flyttet fra Grue til Sverige engang mellom 1881 og 1884 «før at undgå straff for sitt lættsindiga levnadssät».

MÅTTE FORKLARE FLYTTEHISTORIKKEN

I forbindelse med sønnen Karl Johans dåp i Bollnäs var det kommet en skriftlig henvendelse fra presten der til presten i Grue. I svaret på henvendelsen skriver presten i Grue, som jeg fant i Grue sogneprests kopibok 1881–92, følgende:

«I anledning af Deres forespørgsel i skrivelse af 21 d f.m and. Forældrene til det i Bollnäs församling døbte barn, Johannes Jonassen og Maren (ikke Marie) Andersdatter Haaven, skal jeg fremsende følgende oplysninger; Under 22 d januar 1880 oversendte jeg ifølge Grue sogneprestembedes kopibog anmeldelse til fogden saalydende (se kop.6 for 22d januar 1880). Efter denne anmeldelse blev angjældende Johannes Jonassen og pige Maren Andersdat. Haaven tiltalte og straffede for blodskam, eftersom Johannes Jonassens fader før havde havt barn med pigen, saaledes som det fremgaar af anmeldelsen for fogden. Efter at begge havde utstaaet sin straf, opholdt de sig fremdeles en tid i Norge, men drog derefter over tid til Sverige, efter hvilken tid jeg ikke har haft nogen etterretning om dem.»

«De er, som det fremgaar af det foregaaende, ikke gifte og de kan heller ikke efter norsk lov blive det; i tilfælde tilbagekomst hertil vilde de atter blive tiltalte og straffede for den ifølge de fra Dem indsendte oplysninger paany begaaede forbrydelse

mod den norske kriminallov, hvisaarsag jeg ikke vil undlade at fremhæve ønskeligheden af angjældende fortsatte ophold i Sverige.»

Senere har Johannes redegjort for sin arbeids- og familiens flyttehistorie:

«Han vistades hos sin fader till dess han fyllt 18 år, och för därefter till Kristiania, där han i omkring fire månader sysselsatte sig med mureriarbete. Därefter återflyttade han till sin fader, från hvilken han efter en kort tid begaf sig till och tog tjänst hos sin fästekvinna Maria Anderssons fader, hos hvilken han hade drängtjänst under tre års tid.»

«Han och hans ofvanbemälda fästekvinna begaf sig till Lysvik (Johannes sin eldste bror, Anders, var bosatt i Lysvik) i Wermland, där han stannade i två månader och sedan begaf sig till Bollnäs. Han arbetade der i tre och ett halvt år med kolning för Korsnäs bolag. Derifrån flyttade han till Stocka sågverk i Harmångers sockn, där han varit boende i åtte år. Han begaf sig därifrån till Iggesunds bruk i Njutåger, hvarest han arbetade under nio månader med stenarbete. Han flyttade därifrån den 28 februar detta år till enkan Skoglunds gård vid Delåckvarn och från den tiden tills nu (1897) varit sysselsatt med stenarbete i Forsa sokn hos riksdagsman J. Andersson i Ölsund.»

DYNAMITTATTENTATET

Familielivet endte i et tragisk mord i Delåckvarn nær Hudiksvall natt til 4. mai 1897. Johannes hadde på forhånd arbeidet og bodd borte. Da han vendte hjem, ble han møtt med en kald skulder. Han mistenkte Maren for å være utro. Dette tålte han ikke og gikk i gang med å planlegge hevn.

Med en halv kilo dynamitt tok han livet av Maren og to av deres felles barn; eldstedatteren Johanna på 17 år og yngstesønnen Julius på 6 år. De tre sønnene Gustav på 14 år, Fredrik på 12 år og Carl (Karl Johan) på 8 år ble skadet, men overlevde fordi deres seng lå delvis beskyttet bak peisen/ildstedet i huset.

I avisen *Hudiksvallsposten* fra 6. mai samme år, står det blant annet at:

«Den skadade gossen Gustaf, fördes till lasarettet. Han lefver, men är illa klämd och skadad i magen. Fredrik och Carl, som legat i samma säng och afdomnat vid explosionen, repade sig förunderligt snart.»

«Verkningarne af explosionen voro förskräckliga. Främre långväggen blef alldeles bortrifven, taket lyftes ett kvarter från väggarne, eldstaden ramponerades och golvet upprefs. Vid närmare betraktande syntes sedan tydligt den plats där dynamiten exploderat.»

Johannes ble dagen etter ugjerningen pågrepet i Enånger, og ført tilbake med fotlenke til gjerningsstedet.

Maren og de to barna ble gravlagt i Idenor kirke, Norra Hälsingland, fem dager etter attentatet, mens Johannes, som forårsaket deres død, fikk etter «rättegång i Hudiksvall fängelse på livstid. Efter 25 år i fängelse blev han emellertid frisläppt och flyttade då till sonen Gustaf, där han sedermera fick sluta sina dagar.» Han døde i

1946, nær 50 år etter udåden, 88 år gammel i Sundsvall, og ble gravlagt der.

SØNNENES LIV

Hvordan gikk det med de tre sønnene som overlevde?

«För dom två minsta barnen gjordes en insamling och de sändes sedermera till kvinnans hem i Norge. Den 15-årige pojken (Gustaf) hamnade i Sundsvall.»

Gustav, som var født i 1881, giftet seg i 1904 med Adolfin Frederika Ljungberg, som han fikk fire barn med. Han bodde i Sundsvall der han døde i 1942, fire år før sin far. Fredrik ble født i Svartnäs i Kopparbergs län i 1884. Han flyttet etter mordet til Solør der han tok navnet Johansen. Han giftet seg med Marie Lovise Madsen i 1910, som han fikk sju barn med. Fredrik døde i 1962 på Strømmen i Akershus. Karl Johan, født 1887 i

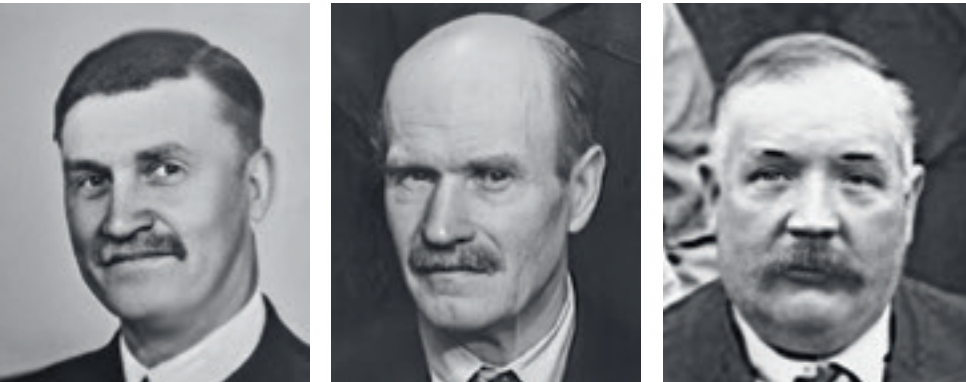
Bollnäs, flyttet etter mordet i Delåckvarn til Solør, og tok navnet Johansen. Han ble gift i 1911 med Hanna Karoline Husrønningen i Hedrum, og tok etternavnet Bårnes etter gården som familien bodde på. Han og Hanna fikk ti barn. Karl var veiarbeider og døde i 1947 i Hedrum.

Ett fasansfullt brott.

Ryktet att under måndagskvällen en stund efter kl. 10 en gård vid den 6 kilometer söder om Hudiksvall belägen Delåckvarn blifvit sprägd i luften och att tre personer blifvit dödade och en såsom skadad införd på lasarettet, spred sig i tisdags morse hastigt inom staden. Med erkännansvärd raskhet utreste tidigt vederbörande kronobetjäning och stadsfogden Berglöf till platsen för att hålla undersökning och vidtagna åtgärder för brottslingens gripande. En allmän förbittring och fasa öfver tillgången hade gripit folk ur alla klasser, så att tusentals människor under dagens lopp infunno sig vid det afskildt liggande olycksstället. Talrikast infunno sig arbetarne från Iggesunds järnbruk och brådgård.

Scenen för morddramat var en liten gård, som ligger strax invid landsvägen, på vänster hand, när man reser söderut och kommit uppför en backe på södra sidan om Delå. Midt emot ligger en annan mindre gård, bägge gårdarne tillhöriga en fiskarinka Stina Skoglund. Gården på vänstra sidan vägen hade sedan i höstas varit hyrd af en stenarbetare Joh. Brunzell från Brunnseks socken i Vermland, eller rättare af hans fästekvinna Maria från Norge, jämte sin 17-åriga dotter Johanna och 14-åriga son Gustaf, som arbetade vid Iggesunds bruk mest förströjde sig själfva, samt de öfriga barnen Fredrik 12 år, Carl 8 år och Julius 5 år. Fadern Brunzell hade flere månader varit borta. Han hade tidtals varit oordentlig och svartsjuk samt hotfull mot sin fästekvinna Maria, hvar för denna och familjen blifvit förskräckt och slutligen stängde sina dörrar för Brunzell. Detta hörde vi honom föregifva, när han konfronterades med de dödade offren, vars orsaken till den gräsliga händelse han icke dragit i betänkaende att utkräfra på sin familj. Det synes som han afren varit fast besluten att till utkräfra en sådan hämd, ither han efter att på flera ställen ha misslyckats att erhålla dynamit, ändock gått långa vägar och slutligen inom Helsingtunelyckadesanskaffa sådan. Nu återvände han och smög sig måndagsafton kring bostaden i afvaktan att de inneboende skulle gå till hvila. Då krossade han en fönsterruta utåt landsvägen och slungade med fart en dynamitladdning af mer än ett halft kilo dynamit in bland familjens sängplatser inne i stugan. Vid den våldsamma explosionen och jätterroren flydde han som jagad af furier söderut, till dess han ett par mil därifrån blef på förmiddagen gripen och häktad i Enånger.

Verkningarne af explosionen voro förskräckliga. Främre långväggen blef alldeles bortrifven, taket lyftes ett kvarter från väggarne, eldstaden ramponerades och golvet upprefs. Vid närmare betrak-

Sønnene som overlevde sprengningen; f.v. Karl Johan, Fredrik og Gustav. EIER: ELFRID BARNES

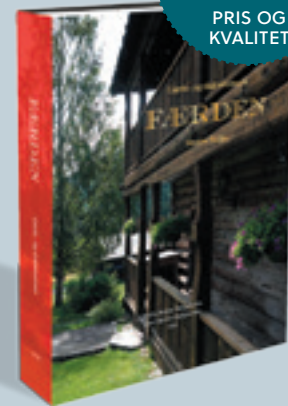
Huset etter sprengningen, som tok livet av Maren, Johanna og Julius.
EIER: HÄLSINGLAND MUSEUM

KILDER

- Ancestry.
- Bollnäs kyrkoarkiv, Födelse- och dopböcker (1887–94).
- Brunsborg kyrkoarkiv: Födelse- och dopböcker (1782–1844), Lysnings- och vigselböcker (1784–1860) og In- og utflyttningslängder (1861–74).
- Dellenportalen. *Dramat vid Delåkvam 1897*.
- Folketellinga 1865 for Brandval.
- Folketellingene 1875, 1891 og 1910 for Sør-Odal.
- Folketellingene 1875 og 1891 for Grue.
- Grue klokkebok nr. 3, 1895–99.
- Grue ministerialbok nr. 9, 1859–63 og nr. 11, 1873–80.
- Häll, N. Blod, yxor & bomber. *Hudiksvall*, nr. 2, 2019.
- Idenors kyrkoarkiv, Död- och begravningsböcker (1895–1925).
- Kirkeby, B. *Sør-Odal Bygdebok Bind VIII*. 1995.
- MyHeritage.
- Nylend, R. Den svenske familien Valbergs lange vei fra Gunnarskog i Sverige til Bangshagan på Øyen i Sør-Odal på midten av 1800-tallet. *Sør-Odal slekts- og historielags medlemsblad*, nr. 1, 2023.
- Personlige opplysninger og bilder gitt av Elfrid Barnes.
- Stora Kils kyrkoarkiv, In- og utflyttningslängder (1873–87).
- Svartnäs kyrkoarkiv, Födelse- och dopböcker (1861–94).
- Trøseid, H.M. *Grueboka: Finnskogen*. 1990.
- Wikipedia. *Breenåsen (Brandval vestsida)*. 2024.
- Ålgå kyrkoarkiv, Födelse- och dopböcker (1794–1840).

BEST

PÅ SLEKT- OG
HISTORIEBØKER
PRIS OG
KVALITET

LAGE slektsbok?

.....
**VI HJELPER
DEG FRA MANUS
TIL FERDIG BOK**
.....

BOKDESIGN

- › Formgivning
 - › Design av omslag
 - › Bildebehandling
-

TRYKK

- › Stivbind og mykbind
 - › Høy kvalitet
 - › Frakt inkludert
-

**Interface
Media**

www.interfacemedia.no

Hvordan finne slekt i Danmark?

Når du skal slektsforske i Danmark, vil du raskt se at kildene bærer preg av at landet var i union med Norge i flere hundre år. Mye er likt, selv om det selvsagt også finnes noen forskjeller. Her får du en oversikt over danske kilder.

■ GITTE CHRISTENSEN

Det danske Rigsarkivet har avdelinger i København, Odense, Viborg og Aabenraa. Det finnes også kommunale arkiver i flere av de store byene.

Ellers finnes det mange lokalhistoriske arkiver. Du kan søke på et bynavn og arkiv på Google, og du vil stort sett finne et arkiv.

Om du ønsker raskt å orientere deg om hva som finnes, er det også verdt å besøke Arkivvejviseren. Her finnes det en oversikt over mer enn 500 arkiver, samt adresse til disse. Mange av arkivene er drevet av frivillige. Om du er på jakt etter de større arkivene, finner du en oversikt hos **Organisationen Danske Arkiver**.

Tivoli, som ble åpnet i 1843, har alltid vært en populær attraksjon i København.

FOTO: HOLGER DAMGAARD / DET KONGELIGE BIBLIOTEK

D ø d e				B e g r a v e l s e			
No.	Dødsdagen.	Begravelsedagen.	Den Dødes Navn og Tilnavn.	Staat, Bopæl og Opholdsst.	Alder.	Hvor og hvornår den afdøde begravet.	Bemærkninger.
1	18/3 14/3 16	15/3	Mans Hansen	Den af Hans Hansen. Kongen af Norge	28	215	
2	21/3	26/3	Sens Hansen	Den af Hans Hansen. Kongen af Norge	28	221	
3	2/4	9/4	Mans Hansen	Den af Hans Hansen. Kongen af Norge	28	265	
4	6/4	13/4	den Kone af Hans	Den af Hans Hansen. Kongen af Norge	28	185	
5	11/4	16/4	Lone af Hans	Den af Hans Hansen. Kongen af Norge	28	236	
6	12/4	17/4	Mans Hansen	Den af Hans Hansen. Kongen af Norge	28	215	
7	16/4	22/4	Sens Hansen	Den af Hans Hansen. Kongen af Norge	57	271	
8	13/4	18/4	den Kone af Hans	Den af Hans Hansen. Kongen af Norge	68	258	

Kirkebok som viser oversikt over døde og begravede i Odense fra begynnelsen av 1800-tallet. FAKSIMILE: RIGSARKIVET

Maleri fra da Christian 4. ble kronet til konge over Danmark-Norge i 1596. MALER: OTTO BACHE

GEOGRAFI

Mange danske kildetyper er inndelt geografisk etter amt, herred og sogn.

Hvis du vet hvilket sted en person har bodd, men ikke vet hvilket sogn eller amt det tilhører, kan du besøke nettsiden krabsen.dk. Her får du opp navnet på sognet, herredet og amtet stedet tilhører. Du kan også få opp kommune og eventuelle merknader om stedet.

KIRKEBØKER

Kirkebøkene ligger skannet hos Rigsarkivet. Kirkebøkene går tilbake til 1645, og du kan få tilgang til bøker frem til 1960 (1970 for begravede).

I de danske kirkebøkene finner du mye av det samme som i de norske: fødte, konfirmerte, viede, døde, jøvførelsesregister og tilgangs- og afgangslister.

Jøvførelsesregisteret er et register hvor du kan finne en persons dåp, konfirmasjon, vielse og begravelse. Dessverre er ikke disse alltid ført slik de egentlig skulle. Tilgangs- og afgangslister forteller hvem som flytter til og fra sognet.

De eldste kirkebøkene er skrevet på blankt papir. Men fra cirka 1813 blir skjemaer innført, og opplysningene blir mer standardisert. Før dette kan det være avvik. For eksempel ser vi av og til at morens navn ikke står oppført ved en barnedåp før 1813, og at det er bare dåpsdagen til barnet som er skrevet inn – ikke fødselsdatoen.

Dansk folketelling fra 1845. FAKSIMILE: RIGSARKIVET

Når du skal finne frem til kirkebøkene på Rigsarkivets sider, er det greit å være klar over at du må fylle ut sognet for å få frem det du leter etter.

Merk at noen danske kirkebøker er avskrevet og søkbare. Disse kan du finne hos enten **Dansk demografisk database** eller **Danish Familysearch**. Begge sidene er gratis.

Folketellinger for hele landet er bevart for årene 1787, 1801, 1834, 1840, 1845, 1850, 1855, 1860, 1870, 1880, 1890, 1901, 1906, 1911, 1916, 1921, 1925, 1930, 1940, 1950, 1960 og 1970. Den nyeste, som er offentlig tilgjengelig, er folketellingen fra 1940.

Mange folketellinger er avskrevet, så du kan søke i dem på enten **Dansk demografisk database** eller **Danish Familysearch**. For hele Danmark er folketellingene avskrevet for årene 1787, 1801, 1834, 1840, 1845, 1850 og 1880. Men det finnes også bøker etter dette som er avskrevet.

Har du behov for å se en folketelling som ikke er avskrevet, kan du se dem i skannet versjon hos Rigsarkivet.

Rigsarkivet er i gang med omfattende digitalisering av mange arkiver som har relevans for slektsforskere. Du kan lese om forskjellige temaer på deres hjemmeside. Blant kildemateriale finner vi borgerlige vielser, skifter og dødsattester.

Sogneprotokoll funnet på nettsiden Historiske Kort.

Vi finner også erindringsmedaljen fra de to slesvigske krigene (1848–50 og 1864). I dette arkivmateriale finner vi brev fra veteraner som hadde blitt såret eller tatt til fange. Du finner også lægdsrullene i Rigsarkivet, som er militære protokoller.

En annen spennende kilde er arkivmaterialet etter fæstevæsenet. På 1800-tallet leide bøndene gård og jord av godseierne. Dette ble kalt fæste og fæstebønder. Det er mulig å finne fæstebrev, som er kontrakter med leiebetingelsene for gården kontrakten gjaldt. Både fæstebrevene og fæsteprotokollene, som er registre over brevene, er inndelt etter godsene.

Du kan også finne annet arkivmateriale knyttet til eiendom i Rigsarkivet, som brannforsikringsmateriale der de forsikrede bygningene er beskrevet, samt skjøte- og panteprotokoller. Sistnevnte inneholder opplysninger om kjøp og salg av eiendom fra 1683 og fremover. Hvert skjøte ble skrevet inn i skjøte- og panteprotokoller. Her kan du se når en eiendom ble kjøpt og hva prisen var. Om noen lånte penger med eiendommen som sikkerhet, fikk kreditorene pant i denne. Det fremgår av protokollene når pengene ble lånt, hvor mye som ble lånt og hvem som lånte ut pengene. Det står også når pengene ble tilbakebetalt.

En annen interessant kilde knyttet til eiendom er Kong Valdemars jordebok. Den ble ført fra 1190 til

Kolding Folkeblad.

Du kan spore opp danske aviser på Mediestream. Her er en utgave av *Kolding Folkeblad* fra 1899.

FAKSIMILE: DET KONGELIGE BIBLIOTEK

TEMA
NORDEN
DANMARK

aviser helt tilbake til 1600-tallet. Hjemmefra kan du se aviser opp til 1924.

Det Kongelige Bibliotek har digitalisert en lang rekke bøker, men ikke i så full utstrekning som Nasjonalbiblioteket i Norge. Merk at du må være i Danmark for å få digital tilgang til bøkene.

Danskernes Historie Online inneholder digitaliserte bøker med særlig fokus på historie og lokalhistorie. Totalt kan du søke blant over 47 000 titler.

Historiske Kort har cirka 100 000 skannede kart fra 1600-tallet til cirka år 2000 på nettsiden deres. Her finnes også dokumenter som har relasjon til eiendommer, spesielt verdien av jord og eiendommer.

DK-gravsten gir en oversikt over Danmarks kirkegårder, der gravene er fotografert og navnene er søkbare på nettet. Har du forfedre som døde i landet på 1900-tallet, er dette nettstedet verdt å sjekke ut.

1300, og har opplysninger om jord- og eierforhold. Dette dokumentet er pent skrevet, men mange av ordene som blir brukt, er ulike de vi bruker i dag.

I Christian 5. sin matrikel fra 1688 kan du se hvem som eide og brukte jord, og hvor mye de betalte i skatt. Alle landets jorder ble oppmålt og samlet i markbøker. Disse er inndelt etter sogn.

TILGANG TIL ARKIVMATERIALE

Lurer du på om du kan få tilsendt arkivmateriale om du ikke bor i Danmark?

Du kan stille enkle spørsmål til Rigsarkivet via deres hjemmeside. Om arkivmaterialet ikke er lett tilgjengelig, må du betale for å få tak i informasjonen. Arkivundersøkelser kan bestilles direkte på nettsiden deres, og koster per i dag 806,25 danske kroner. Mer informasjon finner du på Rigsarkivets hjemmeside.

AVISER, BØKER, KART OG GRAVER

Aviser kan ses på siden **Mediestream**. Her finnes det

BILDEBASER

På **Arkiv.dk** kan du søke etter fotografier fra hele Danmark.

Du finner også mange digitaliserte fotografier hos **Det Kongelige Bibliotek**. De er inndelt etter emner, som portretter og begivenheter. Husk bare å sjekke om det er opphavsrett på bildene før du tar dem i bruk.

For bilder fra København kan du gå i bildebaseren til **Københavns Stadsarkiv**. Søk for eksempel på gatenavn.

HVOR KAN DU FÅ HJELP?

Som medlem av Slekt og Data i Norge får du også gratis medlemskap i søsterorganisasjonen i Danmark, **Danske Slægtsforskere**.

Her finnes det et forum der du kan få hjelp av andre slektsforskere. I tillegg får du digital tilgang til medlemsbladet deres.

På Facebook kan du også søke hjelp. De to største danske slektsforskergruppene heter **Slægtsforskning** og **Genealogisk Forum**. Det finnes også mange grupper som bare omhandler enkeltbyer eller en slekt.

GRATIS TILGANG TIL DANSKE SLÆGTSFORSKERE

Som medlem i Slekt og Data kan du logge deg inn, og få fordeler hos Danske Slægtsforskere i Danmark. Dette innebærer tilgang til lukket medlemsinnhold og digitalt medlemsblad.

For å få tilgang til Danske Slægtsforskere gjør du følgende:

- 1 Send en e-post til Danske Slægtsforskere: webmaster@slaegt.dk. Skriv at du er medlem i Slekt og Data Norge, og at du ønsker å benytte deg av tilbudet om gratis tilgang hos Danske Slægtsforskere. Oppgi også medlemsnummeret du har her i Norge. (Finner du ikke medlemsnummeret ditt? Logg inn på «min side» på Slekt og Datas nettside.)
- 2 Ønsker du også å få tilsendt medlemsbladet til Danske Slægtsforskere? I samme e-post kan du også nevne dette. Du vil så få bladet elektronisk.

Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprosjekt av litteratur innenfor emner som personalhistorie, lokallhistorie og slektsforskning. Har du aner fra Danmark, er dette verdt å sjekke ut, i tillegg finner du også mye norsk litteratur.

■ PER HUNDEVAD ANDERSEN
■ Leder ved Danskernes Historie Online

Med mer enn 47 000 titler online har vi dermed vesentlig flere faglitterære titler online enn Det Kongelige Biblioteks retrodigitalisering og folkebibliotekenes eReolen (og en stor del av våre titler kan også finnes gjennom folkebibliotekene).

Biblioteket hører under den allmenntilgjengelige foreningen Danske Slægtsforskere, og vårt formål er å bevare vår kulturarv, digitalisere den og stille den til rådighet for alle interesserte.

Biblioteket ble opprettet i 2012 etter en donasjon av

En del av bibliotekets fysiske samling av bøker. FOTO: DANSKERNES HISTORIE ONLINE

Søg direkte i online-samlingen med 47.000 titler

Q Fritekstsøgning: Søg i 5 mio. sider online! Q

Gå til fritekstsøgning med vejledning her

Andre søgemuligheder

Samlinger

Find online-titler inden for en række spændende emner:

- Biografiske samlinger
- Slægtsforskning
- Opslagsværker
- Lokalhistorie
- Historie
- Kilder

Søg i kataloget

Bibliotekets katalog indeholder bibliografiske oplysninger om alle registrerede titler, også den fysiske bestand.

Man kan søge efter bl.a. titler, forfattere, forlag m.v.

Søg i databaser

Find personer i bibliotekets databaser

Find bøger om en slægt
Indtast slægtsnavnet

Lister med online-titler

Lister over alle titler, der er online

Forsiden på slaegtsbibliotek.dk – med fritekstsøg, samlinger, bibliotekskatalogen og så videre. SKJERMDUMP: DANSKERNES HISTORIE ONLINE

FOTO: DANSKERNES HISTORIE ONLINE

en stor samling bøker fra det danske Rigsarkivet. Dette har siden blitt fulgt opp med ytterligere bokdonasjoner fra Rigsarkivet, lokalarkiver, biblioteker og et stort antall privatpersoner. Vi estimerer at den fysiske boksamlingen består av cirka 80 000 titler.

Du finner biblioteket på hjemmesiden vår slaegtsbibliotek.dk.

SØKEMULIGHETER

På bibliotekets hjemmeside (forsiden) har man mulighet for fritekstsøg i alle fem millioner digitaliserte sider. Nesten alle bøker er tekstgjenkjent (OCR). Det gjelder også bøker med gotisk skrift (fraktur), da Danskernes Historie Online har utviklet en utgave av Transkribus til lesing av gotisk skrift med 99,5 prosent nøyaktighet.

Fritekstsøket ligner på et Google-søk, men det er en annen søkemotor som ligger bak. Derfor må man være oppmerksom på to viktige forskjeller mellom vårt fritekstsøk og Google:

- 1 Vårt søk er et presist søk. Det vil si at det bare søkes på det som er skrevet inn (inkludert stavemåte).
- 2 Skal man søke etter flere uavhengige termer, må hver term angis i anførselstegn (for eksempel «soldater» «Oslo» – søker etter alle bøker som inneholder ordet soldater og ordet Oslo, men ikke nødvendigvis rett etter hverandre).

Fritekstsøket er veldig bra hvis man leter etter bøker som inneholder bestemte navn, steder, emner og så videre.

Men det finnes også en del andre søkemuligheter, og her skal to nevnes:

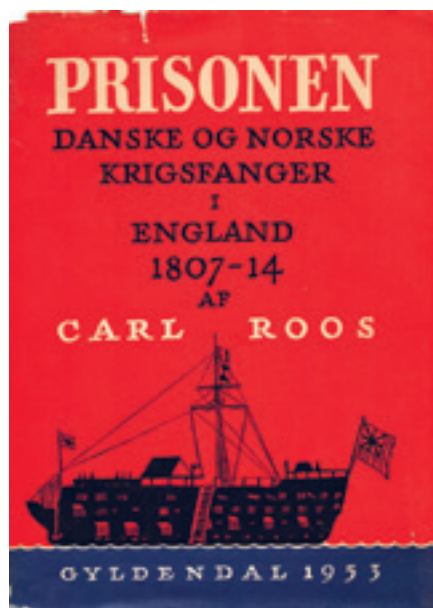

Noen av bibliotekets frivillige i gang med arbeidet. Biblioteket har 18 arbeidsplasser i fine, lyse lokaler.

Samlinger: Har man en idé om at man vil se hva som finnes av online-litteratur innenfor et bestemt emne, kan «Samlinger» via bibliotekets forside være en mulighet. Her finnes en lang rekke emner og underemner innenfor følgende kategorier:

- ➔ Biografiske samlinger (blant annet næringsfortegnelser og studentfortegnelser).
- ➔ Slægtsforskning (blant annet metoder, «Danmarks Adels Aarbog» og alle tidsskrifter om slægtsforskning).

Eksempler på bøker som helt eller delvis dekker norsk personalhistorie. EIER: DANSKERNES HISTORIE ONLINE

- Oppslagsverk (blant annet Trap Danmark, verk med gårdsbeskrivelser og veivisere).
- Lokalhistorie (blant annet årbøker og søk etter litteratur om en lokalitet).
- Kilder (blant annet avskrifter av kirkebøker og Hirsch' Officerer).
- Historie (blant annet årbøker, krigslitteratur og utvandring).

Bibliotekskatalogen: Katalogen er helt tilsvarende de bibliotekskataloger som alle biblioteker har, og som man kan slå opp i. Man kan ikke søke i teksten i bøkene, men man kan derimot slå opp alle bøker via deres bibliografiske data, som tittel, forfatter, forlag og så videre. Dette gjelder uansett om bøkene er online eller registrert på bibliotekets hyller.

Muligheten er god hvis man søker etter litteratur ut fra en bestemt tittel, en bestemt forfatter eller andre bibliografiske opplysninger. Katalogen er også eneste mulighet for å se hvilke fysiske bøker som biblioteket har.

NORSK LITTERATUR

Danskernes Historie Online er en uvurderlig kilde hvis man har aner eller familie i Danmark. Men faktisk inneholder biblioteket også ganske mange online-bøker om norske forhold, historie og slektsforskning.

Her er en rekke eksempler på litteratur om Norge eller med relevans for norske forhold. De finnes enkelt via titlene og bibliotekskatalogen, som er nevnt ovenfor:

- *Fortegnelse over danske og norske Officerer med Flere fra 1648–1814* (Hirsch): Merk at verket med cirka 5000

sider er håndskrevet, men Danskernes Historie Online har tekstgjennkjent håndskriften, så verket er søkbart.

- **S.H. Finne-Grønn:** Han var en meget produktiv forfatter av blant annet slektslitteratur og var en av grunnleggerne av moderne vitenskapelig slektsforskning i Norge. En stor del av hans bøker er online.
- *Våre sorenskrivere 1591–1814 & 1814–1927* – sorenskriverinstitusjonen og sorenskrivere i Norge.
- *Bergens Stifts Biskoper og Præster efter Reformationen.*
- *Danmark-Norges handelsflåde 1650–1700.*
- *Danmark-Norges Len og Lensmænd 1596–1660.*
- *Danske Jubel-Lærere eller Historisk Berætning om de Lærere, som, efter Reformationen i Dannemark og Norge, i offentlige Embeder ved Skole, Academie, og Kirken have tient i 50 Aar og derover.*
- *Grønlandske distriktsbeskrivelser forfattet av nordmenn før 1814*
- *Biografiske data om 330 norske, norskfødte eller for nogen tid i den norske armé ansatte generalspersoner, 1628–1885.*
- *Norske seilskuter: tilegnet mennene fra de hvite seils dager, – de som skapte glansen om Norge som sjøfartsnasjon.*
- *Norske slektsvåpen.*
- *Norske teologiske kandidater ca. 1690–1754.*
- *Norges Apothekere i 300 Aar.*
- *Prisonen: Danske og norske krigsfanger i England 1807–14.*

Det er selvfølgelig mange flere bøker online om norsk historie hos Danskernes Historie Online – mer enn 1000 titler. Mange av disse er slektsbøker, som ikke er tatt med på ovenstående liste.

SÆRLIGE PROSJEKTER

Danskernes Historie Online publiserer rundt 400 nye titler hver måned. I tillegg jobber biblioteket også med en rekke spesielle prosjekter, og følgende kan være interessante for Norge:

Skolehistorie: Danskernes Historie Online har digitalisert 23 400 hefter med årbøker, rapporter, eksamensinvitasjoner, skoleblader og så videre hovedsakelig fra gymnasial utdanning – fra de eldste latin- og katedralskoler til dagens gymnasier. Beretningene kan blant annet inneholde fortegnelser over lærere, undervisningsplaner, elevfortegnelser, dimitterte og eksamensresultater. Mer enn 500 av disse årsberetningene dekker skoler i Norge. Man kan finne de norske skolene med utenlandske skoler på vår side.

Sjøfartsregister: Danskernes Historie Online og M/S Museet for Søfart digitaliserer 237 000 kartotekkort fulle av sjøfartshistorie. Kartoteket er et unikt redskap til informasjon om skip, sjøfolk, rederier og andre navn fra sjøfartens historie.

De fleste kortene handler om danske skip, men det kan være mange forbindelser til Norge. Det kan for eksempel være danske skip som strandet ved norske kyster, eller norske skip som strandet ved danske kyster. Det kan også være snakk om norske kapteiner eller sjøfolk om bord på danske skip.

Det er mulig å bla i de mange alfabetiserte kartotek-kortene via en bildeviser, som det er tilgang til i vårt bibliotek.

Slektsvåpen: Heraldikeren Ole Rostock utarbeidet et kartotek over våpenskjold fram til sin død i 1995. Det omfatter omkring 8000 våpenskjold, hvorav de fleste er borgerlige våpen, og bare en mindre del er adelige våpen. Kartoteket befinner seg hos Rigsarkivet i Danmark, men Danskernes Historie Online har fått tillatelse til å digitalisere kartoteket, som det er gratis å bruke.

Våpenskjoldene omfatter i stor grad også norske slekter, og man kan søke etter slektsvåpen enten etter navn eller etter utseendet som slektsvåpenet har. Du får tilgang til dette på vår hjemmeside.

BAKGRUNN

Danskernes Historie Online (som tidligere het Slægtsforskernes Bibliotek) har blitt en kjent kilde til digital, historisk litteratur. Det er ikke bare slektsforskere som bruker biblioteket, men våre titler blir også brukt av historikere og historieinteresserte generelt i Danmark. I år vil online-titlene bli lastet ned langt over to millioner ganger, som er rundt 6000 ganger om dagen.

En vesentlig faktor i denne utviklingen er vår store stab av frivillige. Det er rundt 30 frivillige som jobber med aktivitetene, som hovedsakelig består av katalogisering av innkommende bøker, skanning av bøker og etterbehandling (OCR) av skanningene for publisering.

Digitalisering av bøkene blir hjulpet av vår mulighet til å skanne duplikater. Vi mottar stadig små og store samlinger av bøker, og det gir et økende antall duplikater. Duplikatene blir skåret opp i løssblader og skannet på hurtigskannere med arkføder. Disse skanner 80 sider i minuttet!

Økonomien spiller selvfølgelig også en rolle. Foreningen Danske Slægtsforskere bidrar økonomisk til prosjektet, og en stor del av kostnadene blir dekket av midler fra sponsorer og fond. Dessuten kommer det i år også et mindre bidrag via det danske statsbudsjettet.

Til slutt noen ord om opphavsrett. Danskernes Historie Online er selvfølgelig begrenset av reglene om opphavsrett, som må overholdes. Derfor er det avgjørende at biblioteket har inngått en avtale med Copydan, som ivaretar rettighetshavernes interesser. Det er en såkalt avtale om lisens, som i henhold til loven om opphavsrett gir oss mulighet til å digitalisere et stort antall bøker med

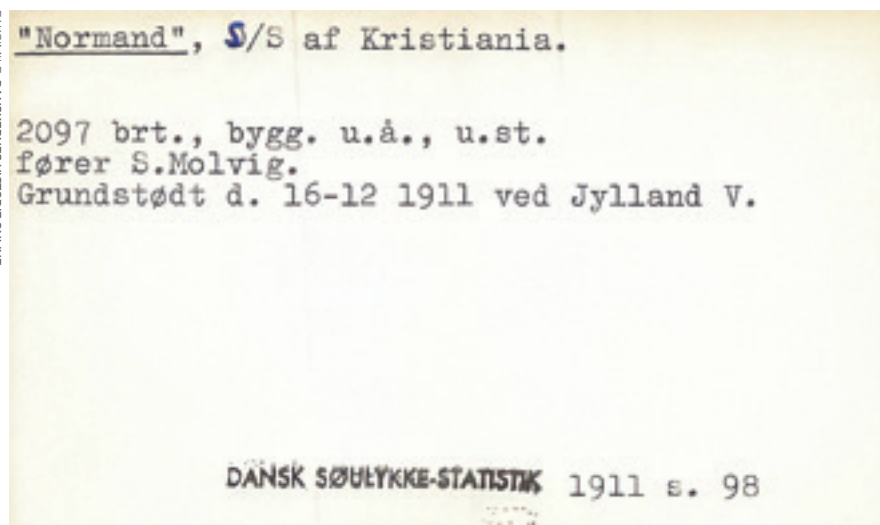
opphavsrett. I tillegg kontakter vi mange utgivere og forfattere for å innhente tillatelser til digitalisering. Til slutt er opphavsretten til bøker, hvor forfatteren har vært død i 70 år, utløpt, og verkene er frie.

Lykke til med å finne spennende litteratur. ■ ■

Få også med deg Slekt og Datas webinar om Danskernes Historie Online 24. september, som Per Hundevad Andersen skal holde.

◀ Eksempel på kartotek kort fra sjøfartsregisteret. Her det norske skipet Normand, som grunnstøtte utenfor Jylland i 1911.

FAKSIMILE: DANSKERNES HISTORIE ONLINE

Hvordan finne slekt i Finland?

Slektsforskning i Finland er litt annerledes enn i Norge, noe som er forståelig da historien mellom landene skiller seg fra hverandre. Norge har flere likhetstrekk med slektsforskningen i Danmark, det samme har Finland med Sverige. Her får du en oversikt over finske kilder.

■ PETER RAGNALDSSON

■ Forfatter av boken *Släktforska i Finland*

For å gjøre det mest mulig oversiktlig vil jeg først gå nærmere inn på det kirkelige kildematerialet, deretter om de digitale arkivene og søkedatabasene.

KIRKELIG KILDEMATERIALE

NATTVERDBØKER OG HUSFORHØRSPROTOKOLLER

Den største forskjellen mellom Norge og Danmark sammenlignet med Finland og Sverige, er at det i sistnevnte gruppe finnes kirkebøker kalt nattverdbøker i Finland (på finsk «rippikirjat») og husforhørsprotokoller i Sverige. Disse bøkene gjør det lettere å følge en families historie år for år.

Bøkene ble ført sokn for sokn slik at hver bygd er nedtegnet, og i hver bygd er det én eller flere sider for hver gård. Først er vanligvis mann og kone med barna og muligens eldre generasjoner, for eksempel foreldrene

til mannen eller husmoren. Da kan det være tjenestefolk og tjenestjenter og andre folk som bodde på gården.

Det som står på en slik side på finsk side, er navn, fødselsdato og fødselssted for personene, deres kristendoms-kunnskap, vaksinasjon, tidspunkt for ekteskapet, når man ble konfirmert, nattverdsbesøk (ofte med datoer), samt eventuelle anmerkninger om personen og om noen døde i den perioden boken ble ført, også dødsdato.

I Finland (og Sverige) ble det ført nattverdbøker allerede på slutten av 1600-tallet etter at kirkeloven fra 1686 trådte i kraft. Ikke alle menigheter fulgte umiddelbart loven. I mange tilfeller kom de først i gang i løpet av 1700-tallet. Under den store nordiske krigen (1700–21) var Finland også okkupert av russerne i åtte år, og i den perioden gikk mange kirkebøker tapt og ødelagt.

Fra 1600- til 1720-tallet eller senere ble nattverdbøker og husforhørsprotokoller ofte ført som to separate bøker,

Helsingfors havn på 1890-tallet.

FOTO: KRAFTMUSEET

■ TEMA
■ NORDEN
■ FINLAND

◀ Et eksempel på flytteregister fra Kyrkslätt, og viser noen av dem som flyttet inn og ut i 1854.
FAKSIMILE: FSHF

Eldre nattverdbok fra Pernå 1743–49. Her mangler både fødselsår og fødested.
FAKSIMILE: RIKS-ARKIVET I FINLAND (DIGIHAKEMISTO)

men så kom den geniale ideen om å slå begge disse sammen til én bok. Med det sparte de fattige sognene penger.

På finsk side av det svenske riket var det i denne tiden to bispeseter: Åbo og Viborg (etter 1721 Borgå), og denne avgjørelsen ble gjennomført i begge. I den vestlige delen av riket skjedde dette ofte mye senere, avhengig av hvilket bispedømme det var snakk om. Et særtrekk finnes for Viborg / Borgå bispedømme. Der hadde biskopen fra starten av bestemt at barn som ikke ble konfirmert, ikke skulle stå i nattverdboka, men i en spesiell barnebok. Det betyr at når man skal følge en familie gjennom årene, må en bla i to bøker parallelt, noe som tar litt mer tid.

Disse nattverdbøkene ble vanligvis ført i en periode på fem eller ti år, før man startet en ny bok. I fattigere prestegjeld kunne det være betydelig lengre perioder, opptil 15 eller 20 år, før man starter en ny.

KIRKEBØKER

Når det gjelder terminologien, er det én særegenhet for Finland som skiller landet fra både Norge, Sverige og Danmark. Det som kalles ministerialbøker i de tre sistnevnte landene, kalles historiebøker i Finland. Denne særegenheten er sannsynligvis av senere dato.

Her er det snakk om fødsels-, vigself- og dødsprotokoller. I Finland regnes også flytteregistre i denne kategorien. I flytteregistre førte presten årlig ned datoer av alle personer som flyttet inn og ut, samt fra hvor i prestegjeldet de flyttet og til hvilket sokn eller by, og omvendt.

Alle kirkebøker ble ført på svensk fra begynnelsen av. Først i perioden 1870–90 gikk de finsktalende menighetene over til å skrive dem på finsk. I de svensktalende

fortsatte de på svensk. Det spesielle med de finskspråklige bøkene er at selv navn på personer ble endret til finske navn. Selv om en svensktalende bodde i en finsk menighet, forvansket presten navnet til finsk. De forhåndstrykte overskriftene og andre spaltetekster er fra slutten av 1800-tallet og begynnelsen av 1900-tallet på begge språk.

Når en person skulle flytte fra et sted til et annet, fastsatte loven at han skulle bringe prestebrev eller flytteattest til presten i det nye soknet som på bakgrunn av opplysningene i det, la inn opplysningene om personen som flyttet inn i nattverdbok. Hvis du hadde blitt dømt til bot for slåssing eller for å ha født et barn utenfor ekteskap, ble alt markert både i nattverdboken til forrige menighet og den nye, takket være disse flytteattestene.

En side fra Snappertuna nattverdbok 1900–09. Illustrasjonen er fra FSHFs medlemsdatabase. FAKSIMILE: FSHF

Det finnes flere kilder å utforske hvis du har aner i Finland. EIER: HELSINGFORS BYMUSEUM

Genealogiska Samfundet i Finland har for øvrig laget en **ordliste over terminologien** som blir brukt i kirkebøkene.

ANDRE KILDER

I tillegg til kirkebøker finnes det mange andre digitaliserte kilder når man driver med slektsforskning i Finland. Jeg nevner noen uten å utdype de noe nærmere. Denne artikkelen ville blitt en bok hvis jeg hadde gått detaljert inn på hver av disse. De viktigste er:

- **Folketellinger** (mantalslängder/henkikirjat), rettsprotokoller og kart. Eldre folketellinger 1635–1809, yngre folketellinger etter 1809–1923, rettsprotokoller og kart finnes på **Digihakemisto**.
- **Militærruller**. For å se disse kreves et medlemskap i **Finlands Släkthistoriska förening** (FSHF). Noen av dem er også fritt tilgjengelig på det svenske Riksarkivets «Digitala forskarsalen».

DIGITALE ARKIVER OG SØKEDATABASER

FSHFs DIGITALISERING OG BRUKERVENNLIGHET

I Finland er det to forskjellige digitale arkiver. Digitaliseringen av kirkebøkene ble ikke startet av det finske Riksarkivet, men av en forening stiftet med det formål å digitalisere både kirkebøker og andre kilder som er viktige for slektsforskere. Foreningen heter **Finlands Släkthistoriska förening** (FSHF) og fylte 20 år i år.

En tid etter at foreningen startet digitaliseringen,

begynte også Riksarkivet å digitalisere de samme kildene. Først ble bildene digitalisert i svart-hvitt fra mikrofilm, men allerede for en del år siden begynte FSHF å digitalisere originaldokumenter i farger. Digitaliseringen i svart-hvitt har nesten opphørt. De siste årene har Riksarkivet også begynt å digitalisere i farger. FSHF er trespråklig, noe som betyr at sidene er tilgjengelige på svensk, finsk og engelsk.

FSHF jobber ved hjelp av frivillige fotografer, som uten lønn utfører sitt arbeid, med digitalisering av alle slags kilder som kan være nyttige for slektsforskere. Foreningen mottar ingen statlige eller andre tilskudd, men driver utelukkende fra det medlemskontingentene innbringer.

FSHFs digitale arkiv eksisterer i to former: For det første er en gratis del åpen for allmennheten, hvor alle bilder er i svart-hvitt og fra tiden før 1860–80, avhengig av menighet og dels av medlemssider hvor det er mange fargebilder. Den dekker også vesentlig nyere tid, i mange tilfeller frem til tidlig på 1920-tallet (krever medlemskap).

At det ikke finnes nyere opplysninger skyldes den finske lovgivningen som forbyr utgivelse av kirkebokmateriale yngre enn 100 år. Eneste unntak er dødsregistrene, hvor fristen er 50 år. Noe annet materiale kan være vesentlig yngre enn kirkebokmaterialet.

Hvorfor jeg først og fremst snakker om FSHFs digitale arkiv skyldes hovedsakelig brukervennligheten. Det er lett å finne det du er interessert i. Det krever ikke en grad i informasjonsteknologi for å finne det du leter

Finske saunaritualer er en helt sentral del av finsk kultur og tradisjon. Bildet viser saunaen Marie-Bads personale fra 1913. FOTO: SIGNE BRANDER / HELSINGFORS BYMUSEUM

En skomaker og datteren på tunet, fotografert på 1910-tallet.
EIER: HELSINGFORS BYMUSEUM

etter. Dessverre er dette nettopp tilfellet med det digitale arkivet til det finske Riksarkivet. Hvis du ikke kan finsk og ikke har de nevnte studiene (bare tuller!), er det utrolig vanskelig å finne noe der.

Helt fra starten har det vært vanskelig å finne noe der, men etter at de fornyet sitt digitale arkiv for en tid tilbake ble det enda verre. Selv kunnskap i finsk hjelper lite. Jeg anbefaler ingen å begynne forskningen på sin finske familie ved hjelp av **Riksarkivets digitale arkiv**. Det ender med at du mister interessen for din finske familie og kanskje hele slektshistorien.

Her er det imidlertid hjelp, men bare indirekte. Det er mulig å bruke Riksarkivets digitale arkiv, men ikke gjennom egne sider. For en del år siden startet en privatperson, kunnskapsrik på data, et frivillig prosjekt kalt **Digihakemisto**, som i grove trekk betyr digitale søke-register. Det er ikke et eget digitalt arkiv, men lenker til bildene av Riksarkivets digitale arkiv. Tanken er at hvem som helst her kan utarbeide registre for alle bildene i Riksarkivet, som selv mangler alle slags registre.

Spesielt når det gjelder kirkebøker er det mange, nesten komplette indekser til bildene. Denne siden fungerer også på svensk, finsk og engelsk. Det eneste problemet som kan oppstå her, er at alle overskrifter er Riksarkivets egne, og de har nesten utelukkende brukt finske overskrifter. Dette gjelder også mange helt svensktalende menigheter. Hvis du ikke har kunnskap i finsk, blir du lett skremt. Men husk at du enkelt kan oversette hele nettsider direkte til norsk, sett bort fra finske originalkilder selvsagt.

BOKEN «SLÄKTFORSKA I FINLAND»

Ønsker du å få en dypere gjennomgang av slektsforskning i Finland, kan jeg nevne at undertegnede har gitt ut boken *Släktforska i Finland*, som ble utgitt i fjor, på forlaget til Sveriges Släktforskarförbund. Der gis det mange forklaringer på finske overskrifter som dukker opp i det finske Riksarkivets digitale arkiv og også på Digihakemisto. Boken er å få kjøpt hos foreningens **Rötterbokhandel**. Den er skrevet for personer i Sverige med røtter i Finland, men passer like godt for personer i Norge med finske røtter. Det svenske språket skal ikke skape noen problemer for en nordmann.

Boken har også et kapittel om stedsnavn i Finland med både det svenske og det finske stedsnavnet, samt at genitivformen til det finske navnet også er angitt, fordi det finske genitiv av og til endrer en stor del av ordet slik at det blir ugjenkjennelig for de som ikke kan finsk. I tillegg er Riksarkivets katalogoverskrifter for lokaliteter vanligvis i finsk genitiv.

AVISER

Du kan også sjekke ut det digitale avisarkivet i Finland, som du finner hos **Kansalliskirjasto** (Nasjonalbiblioteket). Her kan du finne alle dagsavisene digitalisert i hele Finland fra den første avisen ble utgitt i Åbo på 1700-tallet og frem til 1930-tallet. Svenskspråklige aviser er digitalisert nesten opp til vår tid, men er tilgjengelig på det åpne Digitalarkivet til 31. desember 1949. Men ved Svenska Litteratursällskapets arkiv i Helsingfors og Vasa, samt

▲ SukuHaku, en finsk gravminnedatabase. SKJERMUMP: SUKUHAU

▼ I databasen HISKI kan du finne ministerialbøker fra hele Finland. SKJERMUMP: HISKI

Åland landskapsarkiv i Mariehamn, kan du få tilgang til alle svenskspråklige aviser på stedet til og med 2018. Her kan du finne mye om familien.

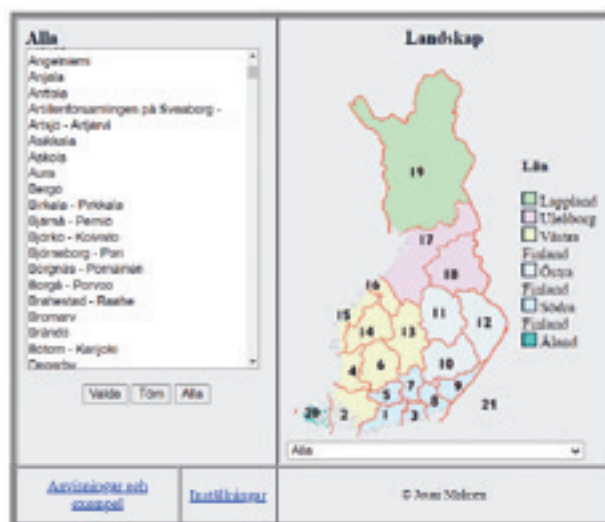
DATABASER

Til slutt litt om digitale databaser for slektsforskere. Den eldste, og som dekker hele landet, heter **HISKI**, som er en forkortelse for den finske «historiakirja», det vil si ministerialbok. Her kan du søke blant fødsler, ekteskap, dødsfall og flyttinger i prestegjeld i hele Finland, men den er ikke komplett. Det, som så mye annet, gjøres av frivillige, som på fritiden skriver ned informasjon i originalkilder for å gjøre personene søkbare. Som slektsforsker i Finland har man stor nytte av tjenesten, men du må alltid huske på at dette ikke er en kilde, men et søkehjelpemiddel. Det kan være, og er, noen feil her. Husk å sjekke informasjonen i originalboken.

For de som har røtter i den finske siden av Karelia, som er den østlige del av området Karelen som deles mellom Russland og Finland, og andre områder som Stalin tok fra Finland, vil ha stor nytte av **Karelen-databasen**. I tillegg til de overnevnte opplysninger registrert av HISKI, er det også opplysninger fra nattverdbøkene fra menighetene i dette området. Både Karelen-databasen og HISKI kan brukes på svensk. Også her er det et søkehjelpemiddel, ikke en kilde.

Finlands genealogiske forening har også en egen **gravminnedatabase**. Her kan du finne informasjon om dem som er gravlagt i Finland, men også noe fra land som USA, Canada og Sverige. Foreningen har for øvrig også et diskusjonsforum, kjent som **Suku Forum**. Det finnes også flere Facebook-grupper i Finland om slektsforskning du kan sjekke ut.

Lykke til med slektsforskningen i Finland! ■ ■

Spar opp til 50% ved kjøp av gravstein på nett

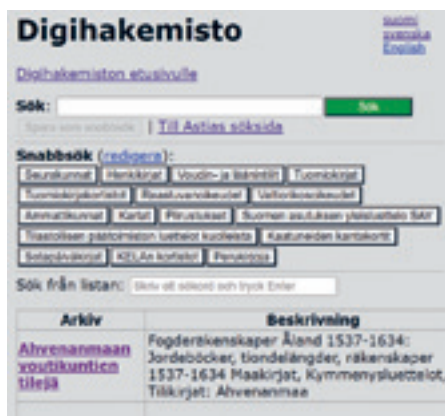
GRAVSTEIN24®

Gravstein24 tilbyr også vedlikehold og oppussing. Stort utvalg av nye gravsteiner. Ring oss på tlf. 4000 2448

gravstein24.no

- en del av

Ellingard Gruppen

I søkeregi-
steret Digi-
hakemisto
kan du finne
lenker til
materiale i
Riksarkivets
digitale arkiv.
SKJERMUMP:
DIGIHAKEMISTO

Kvener
melker
rein,
bildet
er fra
1898.

Bilde
fra boken
*Finn-
skogens
folk*.
EIER: ANNO
GLOMDALSMUSEET

Kilder til kvener og skogfinner

Både kvener og skogfinner kom til Norge fra Finland. Her er noen tips til hvor du kan finne dine kvenske og skogfinske røtter.

■ KNUST S. SØRHUSBAKKEN

Den nasjonale minoriteten kvener stammer fra finsk-språklige bønder som kom til Nord-Norge fra Sverige og Finland (som lenge var underlagt Sverige). Hit kom de allerede fra 1500-tallet, men den første store eksplosjonen av kvener kom først på begynnelsen av 1700-tallet, og da hovedsakelig til Nord-Troms og Vest-Finnmark.

Skogfinnene, som kom fra øst til det svenske «Østerlandet» (senere Finland) i middelalderen, utviklet en unik form for svedjebruk i granskog. På 1500-tallet begynte det å bli tettere befolket i Savolax-området, så de flyttet ut derfra i alle retninger. En liten del kom fra 1570 til Sverige, senere Norge. Her ble de kalt finner, svedjefinner eller rugfinner. Begrepet «skogfinner» oppsto først da Norge ratifiserte EU-normen om nasjonale minoriteter i 1998.

KVENER

En god kilde å kikke på hvis du leter etter kvener i finske kilder, er husforhørene. I disse kan kvenene gjerne stå oppført som «nybyggere». I grenseområdet (Tornedalen) kan det hende du må lete både i finske og svenske kilder for å finne frem. Ellers er disse norske kildene verdt å sjekke ut: **Folketellinger:** Etnisitet er oppgitt i flere folketellinger, der kvenene kan være registrert som K for kvene, L for lappisk eller B for blandet.

Skifteprotokoller: En god kilde for å finne navn på hele familier som kom til Norge. Mange skifter er tilgjengelige på Digitalarkivet.

Oversikt over kvener fra finnerydning: Denne ble laget for å kartlegge kvener. Lignende oversikter finnes fra andre steder som Nordre Nordland.

Skattelister: Her kan personer noen ganger omtales som Qven, og listene gir også andre personopplysninger. Disse finnes i kommunale arkiver, samt statsarkivene og Riksarkivet.

Reisepass: Reisepass fra midten av 1700-tallet til 1860-årene kan inneholde informasjon om hvor en person kom fra, hvor de reiste, hvor lenge de skulle være borte og en

beskrivelse av utseendet deres. En del av materialet er tilgjengelig på Digitalarkivet.

Jordebøker: Gir informasjon om bosted og skattlagt eieendom, hvor personer kan være omtalt som «Nils Qven». Noen jordebøker finnes på Digitalarkivet.

Domsbøker og rettsmateriale: Nyttig for å finne kvener og andre personer. Disse kildene inneholder ofte opplysninger om saker som i dag anses som mindre alvorlige.

Legdsruller: Statsarkivet i Tromsø oppbevarer lister over menn og guttebarn fra Troms og Finnmark fra slutten av 1700-tallet, som inneholder informasjon om navn, alder, bosted og fødested.

Litteratur og nettsider: Mye forskning og kartlegging finnes på kvenske familier, både i litteratur og på nettet. Informasjonen bør kontrolleres mot andre kilder.

DNA: DNA-testing i Finland og Sverige kan være et nyttig verktøy for slektsforskning i disse landene.

SKOGFINNER

Finnemannntallet 1686: En unik folketelling som kartla finske innvandrere, eller skogfinner, i Norge. Den er tilgjengelig som skannet versjon på Nasjonalbiblioteket og i arkivet etter Det Danske kanselli på Riksarkivet.

Folketellinger: Noen folketellinger oppgir språk og etnisitet, inkludert skogfinner med finsk som språk. Men mange skogfinner er ikke registrert med denne markeringen, da språket gradvis forsvant, og noen ønsket å unngå stigmatisering.

Carl Axel Gottlunds dagbøker: *Gottlunds reiser i skogfinske områder i Skandinavia* (1817 og 1821) gir verdifull informasjon om skogfinner.

Boken *Skogfinska släktnamn i Skandinavien*: En nyttig ressurs for å dokumentere skogfinske bakgrunn i eldre kildemateriale. Tilgjengelig som skannet versjon og for kjøp.

Svenske og finske manntall for Solør og Odalen: 1700-tallets manntall gir innsikt i skogfinske slekter. Skannede versjoner finnes.

Historielag og slektshistoriske foreninger: Flere organisasjoner har kartlagt skogfinske slekter og publisert nyttig materiale. Du kan få hjelp fra disse foreningene, for eksempel på fennia.nu. ■■

Kildetips: Harald Lindbach og Øyvind S. Larsen om kvener / Bo Hansson og Birger Nesholen om skogfinner. Flere kildetips til kvener og skogfinner, samt webinarer, finner du på våre nettsider.

Hvor kom vår finske oldefar fra?

En av mine oldefedre har bestandig vært en gåte for familien. Det har stort sett bare vært kjent at han var finsk sjømann og kom til Norge som ung. Etter flere års sporadisk leting har vi nå fått svar. Her forteller jeg litt om veien fram, og om utfordringa med å søke i Finland.

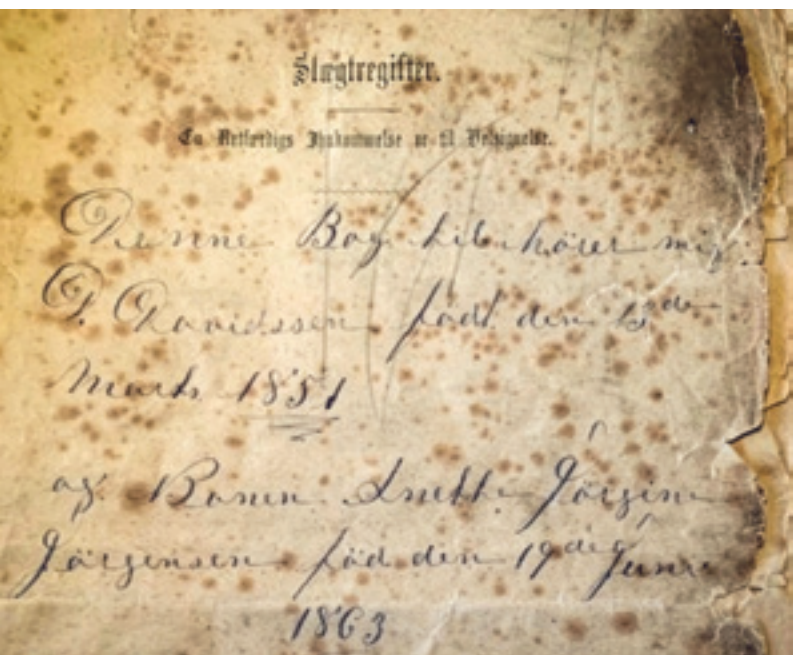
■ ESTHER FEDREHEIM

Min mor var født i Moss i Østfold. Hennes farfar var David Davidson, som var født i Finland. Han kom til Moss på 1870-tallet, og gifta seg i 1881 med Anette Jørgine. De bodde på Jeløya, og familien vokste etter hvert med til sammen ti barn. Alle vokste riktignok ikke opp. David døde i 1921.

Familien har visst veldig lite om David. De visste fødested og dato, og at han rømte til sjøs som ung fordi han «ikke hadde det så bra hjemme». Det var det vi fikk høre når vi spurte. Om han fortalte noe mer til sine

Oldefar Davids velbrukte bibel. I bibelen skrev han inn barna etter hvert som de ble født. BEGGE FOTO: ERIK DAVIDSEN

barn, vet vi ikke. Det ble i hvert fall ikke brakt videre til barnebarna hans, og man venter jo som regel for lenge med å spørre. Så langt vi vet, har det heller ikke vært gjort seriøse forsøk på å finne ut noe mer.

For noen år siden bestemte jeg meg for å gjøre et forsøk. Flere av oldebarna hans, særlig mine søskenbarn, var nysgjerrige, og jeg hadde jo drevet med slektsgransking i flere år, så dette måtte det gå an å finne ut av!

NORSKE KILDER

Vi må gå ut fra det vi vet, og se hva vi kan finne av opplysninger om David i norske kilder. I folketellinga

David ble født på en gård i Lokalahti i Finland. Bildet viser kirken fra samme sted. EIER: WIKIMEDIA / UKJENT

for Moss fra 1875 bor han i Storgade 45, han er ugift sjomann født 1851 i Nystad i Finland.

I 1891 bor han med familie på Helgerød, Søndre Jeløy, da står det bare D. Davidson, født 1851 i «Rusisk Finland». Han «driver ved skipsværft», og da har også barna begynt å komme. I 1900 bor han og familien på Landås. Da er han blitt Davidsen og er skipsverftsarbeider, født i Finland i 1851. I 1910 er bosted Grimsrød, Landås. Der er fødselsdatoen oppgitt til 13. mars 1851. Samme dato finner vi i kirkeboka ved vielsen. Der oppgis fødested Lokalaks (Finland), og at han er konfirmert i Lokalaks. Farens navn står også ved vielsen; skibstømmermann David Johansson. Vi har altså en del opplysninger.

Det er greit å vite hvor man er, så først fant jeg stedet på kart. Lokalaks er et gammelt svensk navn på kommunen og sognet Lokalahti. Det ligger ved kysten i det sørvestre hjørnet av Finland, en times kjøring nord for Åbo (Turku). Kommunen er nå slått sammen med Nystad. Området/landskapet heter Egentliga Finland.

ER DETTE RETT DAVID?

For å begynne et sted, tok jeg et første søk på Family Search. Det ga meg en David med rett far, men med fødselsdato 13. april 1851. Vel, vel, det kan jo være notert feil. Denne David var døpt i Uurainen, som ligger i landskapet Mellersta Finland, langt inne i landet. Det var litt underlig, men det virka som om faren var født i Lokalahti og giftet seg i Uurainen. Så det kunne jo være ham.

Dermed prøvde jeg å følge opp denne David så godt jeg kunne på finske sider. Jeg kom etter hvert inn på

Genealogiske Samfundet i Finland og deres Hiskiprosjekt, der de legger ut kirkebøker med register over føde, døde, viede og så videre. Dette er ført på svensk. Det er nødvendig å vite sognet, og det hadde jeg jo. Så jeg fant samme David Johansson, hans kone og alle deres barn, men døpt i Uurainen. Og jeg klarte å følge dette sporet langt bakover også.

Men å komme noe videre med David Davidsons liv var vanskelig i disse kirkebøkene. Det var språkproblemer, og mye jeg ikke fant ut av. Det er en del lakuner i disse kirkebøkene. Fødselsdatoen var unøyaktig. Kirkeboka i Moss sier at David var konfirmert i Lokalaks, og det fant jeg ikke. Og det er mange som har de samme navnene. Så tanken om at dette var feil var der, og det hele ble lagt til side inntil videre.

GOD HJELP PÅ SUKU FORUM

Vi er seks søskenbarn som møtes med ujevne mellomrom, og da snakker vi selvfølgelig om familien, og at vi må prøve å finne ut av dette med oldefar. Vi fantaserer om å ha et søskenbarntreff i Finland. Da Norge ble stengt ned i mars 2020 på grunn av koronapandemien, ble det rolige tider, og jeg bestemte meg for å gjøre et nytt forsøk. Jeg håpet at det kunne være litt enklere språkmessig nå.

På sidene til Finlands Släkthistoriska Förening (FSHF) har man fri tilgang til alt som er eldre enn 125 år. De har lagt ut kirkebøker, og der fant jeg kommunionsbøker, det samme som svenske husforhørslängder. Mye på sidene kan man få på svensk, men selve registret er på finsk. Det var så mye at det virka helt håpløst å lete her på måfå. Jeg måtte helt ned på gårds-/bostedsnivå, og det visste jeg jo

Davids kone, Anette Jørgine, i vinduet i hjemmet deres på Jeløya. Dette huset bygde David sjøl, og alle barna ble født her.

ikke. Jeg innså at jeg måtte ha hjelp. Helst en lokalkjent, og da burde et forum være en god løsning.

FSHS har et forum, men for å delta der måtte jeg betale og melde meg inn i foreninga, og det hadde jeg ikke lyst til i første omgang. Men på Genealogiska

Samfundet i Finland fant jeg Suku Forum, der jeg bare kunne registrere meg og melde meg på. Det var heller ingen språkproblem – herlig å oppdage at Google kan oversette hele sider til norsk, sågar foruminnlegg. Veldig bra norsk, også. Verden har gått framover.

Suku Forum var til stor hjelp, og enklere ble det da Google kunne oversette hele siden til norsk. SKJERMDUMP: SUKU FORUM

Emne	Replikker	Svar
Generell informasjon		
Slektskapsforhold		
Forskningstips		
Andre emner		

Da var det ganske enkelt å legge inn en etterlysning på Suku Forum. Det tok under en time før jeg fikk svar. Det var fra en som tydeligvis hadde stålkontroll på slektene i dette området, Martti Rautio. Snakk om flaks. Han kunne fortelle om en David Davidson som var født i Lokalahti 13. mars 1851, og var sønn av David Johansson. Og han hadde hele denne familien i sin database. Dette virka veldig lovende.

KOMMUNIONSBØKENE LØSER GÅTEN

Det gikk mange mailer fram og tilbake. Martti er 89 år, bor i Åbo og har forska i området i en årrekke. Jeg fikk hjelp med sognene, gårdene og så videre, og da gikk det greit å finne fram i kommunionsbøkene på FSFS på egen hånd. Jeg kunne lese hvordan David hadde blitt tidlig morløs, fått ny stemor og mange søsken, flyttet fram og tilbake, og til slutt reist til sjøs. Jeg konfererte stadig med Martti, for vi måtte få stadfesta at det var rett person. Og nå begynte vi å bli sikre.

Det siste kom fra Martti. Han er medlem av FSHE, og har da tilgang på nyere bøker. I den siste av dem, 1901–1905, Oja, fant han: «Sjöman David Davidsson f. 13.3. 1851, lever i Norge 1908. Rymde utrikes 1871.» Da var vi så sikre som man kan bli: Dette måtte være rett person.

Disse kommunionsbøkene er et utrolig verktøy. Egentlig en protokoll over nattverdang, men med mange andre opplysninger, det er som både folketelling og kirkebøker samla. Her kunne jeg følge David Johansson og familien, og senere David Davidson, lenge. Det er notert når de er født, når de går til nattverd, når noen dør eller flytter, hvor de flytter til eller fra og andre spesielle opplysninger.

Ved flytting henvises det til protokollen for stedet de flytter til eller fra. I boken for 1871–1880, Oja ble David

registrert ved nattverd siste gang den 7. mai 1871. Deretter er det notert noe om sjømann (som er vanskelig å lese), og han blir borte fra bøkene. Da hadde han tydeligvis reist, og det stemmer med notatene i den siste kommunionsboka.

HVA HADDE SKJEDD MED DAVID?

Da vet vi dette om Davids liv: Han ble altså født 13. mars 1851 på gården Oja Skattehemman i Lokalahti, og han fikk en barndom med mye omskiftninger. Hans far, David Johansson, var gift med enka Ulrika Mickelsdotter. Hun hadde sønnen Johan Ulrik fra før, som var 17 år eldre enn David. I 1853 døde så Ulrika, og David ble morløs bare to år gammel. Faren gifta seg igjen ett år etterpå med Kristina Efraimsdotter fra Kaurissalo, Gustavs kommune, som ligger ute på øyene sørvest for Lokalahti.

Familien flytta i 1856 fra Oja til Kylä Torp i Kaurissalo, Kristinas hjemsted. Ulrikas sønn fra første ekteskap, Johan Ulrik, ble igjen og overtok som husbonde på Oja Skatthemman. I Kaurissalo fikk David Johansson og den nye kona Kristina sju barn, før hun også døde i 1883. Han gifta seg igjen i 1885, fikk enda ei datter, flytta igjen og døde i 1905.

I 1867 var David Davidson 16 år. Da fikk han småsøsken nummer seks, og nummer fem døde like etterpå. Samme år flytta David alene tilbake til Oja Skattehemman i Lokalahti, der hans halvbror Johan Ulrik var husbonde. Han var nå gift og hadde flere barn. Der ble David værende i fire år. I kommunionsboka er David omtalt som «styvbroder» til husbonden og «dreng».

Det var vel ikke bare enkelt å være David, med mye dødsfall, stemor, mange små halvsøsken og flyttinger. Hvordan det var økonomisk, vet vi ikke. Men han ønska seg nok noe bedre, og i 1871 reiste han da til sjøs, tydeligvis i utenriksfart. Kirkeboka sier at han «rymde», men vi kan jo ikke vite om det var bokstavelig. Men det er vel noe i det når de skrev det. Hvor han var som sjømann vites ikke. I alle fall kom han til Moss før 1875, slo seg ned der, og der starter vår historie.

Jeg har nå Davids forfedre tilbake til 1600-tallet, og navn og noe data på Davids halvsøsken. Så neste skritt blir å få kontakt med eventuelle etterkommere av dem – og da kan det bli søskenbarntreff i Finland. ■ ■

Utsikt fra Jeløya mot Moss tatt i 1893, samme tid som oldefar David bodde i området.
EIER: MOSSEBIBLIOTEKENE

KILDER

- Family Search.
- Finlands Släktshistoriska Förening: Kirkebøker; kommunionsbøker Lokalahti og Gustavs.
- Folketelling for Østfold: Moss og Moss Landsogn 1875, 1891, 1900 og 1910.
- Genealogiska Samfundet i Finland: Hiskiprojekt (Kirkebøker) og Suku Forum.
- Martti Rautio, Åbo.
- Østfold, Landsoknet i Moss, Ministerialbok nr. III 1 (1878–94), Ekteviade 1881–82.

Hvordan finne slekt på Island?

Å drive med slektsforskning via nettet er vanskelig på Island. Til gjengjeld kan du komme langt tilbake – helt til vikingtiden – om man lykkes! Her får du en oversikt over islandske kilder.

■ MATS KARLSSON
■ KNUST S. SØRHSUBAKKEN

Dette er et land hvor det er spesielt å drive med slektsforskning. Det finnes utrolig mange slektsbøker som lister slekter veldig langt tilbake, og bøker med utøvere av forskjellige yrker gjennom tidene, som murere, leger, lærere og så videre.

De fleste isleendinger kan spore sine aner til de første nybyggerne som kom fra Norge på slutten av 800-tallet. Via sagaer og historikere kan man følge slektene gjennom århundrene.

FOTO: FREDERICK W. W. HOWELL / CORNELL UNIVERSITY LIBRARY

DATABASE OVER ISLENDINGER

I dag er interessen for slektsforskning mindre på Island, men de fleste isleendinger bruker databasen *Isleendingabok.is* for å ha litt oversikt over forfedrene.

Den eies av et selskap med mål om å samle alle innbyggernes DNA for medisinsk forskning og inneholder navn på over 700 000 isleendinger gjennom århundrene. Landet har til sammenligning i dag cirka 370 000 innbyggere.

Problemet er at bare islandske borgere får bruke databasen. Men det kan omgås. Man kan få tilgang selv om du ikke bor på Island, men da må du ha en representant som kan formidle et passord. Det kan løses med en forespørsel til *isleendingabok.is*.

MANNTALLSLISTER

Det enkleste er å starte fra manntallslister hos Þjóðskjalasafn Íslands, det islandske riksarkivet.

Manntallslister finnes for 1703, 1816 og deretter hvert femte eller tiende år fra 1835 til 1920 og er gratis å søke i. Manntallsdatabasen finner du på **Manntal.is**.

Opplysningene ligner dem vi ser i norske folketellinger, men med visse forskjeller. For eksempel oppgis en persons antall levende og døde barn. Videre noteres personens tro, som «Lútherstrú».

◀ *Isleendingabok.is* inneholder navn på over 700 000 isleendinger gjennom århundrene. Bildet er fra rundt 1900.

Gullfoss i elven Hvítá på Island har i mange år vært en stor turistattraksjon. Har du forfedre som var bosatt på øya?

Islandsk manntallsliste fra 1860. FAKSIMILE: ISLANDS NASJONALARKIV (ÞJÓÐSKJALASAFN ÍSLANDS)

ANDRE KILDER

Timarit.is er et digitalt bibliotek som gir tilgang til millioner av digitaliserte sider av den trykte kulturarven som er bevart i aviser og magasiner fra blant annet Island. Her finner du mye stoff innen litteratur, historie og slektsforskning, som er mest relevant i denne sammenhengen. Tilgangen er åpen for alle.

Legstadaleit.com gir deg en oversikt over islandske gravsteiner, samt informasjon om hvem som ligger gravlagt der. I tillegg til å kunne søke etter personer og familier, kan du spore opp islendinger som omkom i sjøulykker. Databasen inneholder også mennesker av islandsk avstamning som er gravlagt på utenlandske kirkegårder over hele verden.

På Facebook finnes det også islandske slektsforskningsgrupper verdt å sjekke ut. Her kan vi særlig nevne **Íslensk ættfræði - Icelandic genealogy** og **Íslensk ættfræði - DNA og forrit tengd því**, der sistnevnte handler om DNA og programmer knyttet til dette.

Du kan også kontakte den islandske slektsforskerforeningen, **Ættfræðifélagið**, hvis du har noen spørsmål. Du finner de på nettstedet **aett.is**.

ISLANDSK SOM UTFORDRING

Når du besøker islandske nettsider, er det lurt å få hele siden oversatt til norsk. Dette sparer deg for bryet med å gjette hva de islandske ordene betyr eller å måtte slå opp ord og setninger enkeltvis.

Men når du leser en originalkilde på islandsk, som folketellinger eller aviser, kan det være mer utfordrende, siden disse ikke kan oversettes direkte på nettsiden. Hvis teksten i originalmaterialet er tydelig og lett å lese, for eksempel i aviser, kan du bruke «Utklippsverktøy» på PC-en for å forenkle oversettelsen.

Start med å markere hele teksten du vil ta en skjermdump av, og klikk deretter på «Teksthandlinger»-ikonet. Verktøyet vil da skanne teksten i skjermdumpen. Når skanningen er fullført, får du muligheten til å kopiere den islandske teksten. For å oversette teksten til norsk, kan du bruke Google Oversetter eller et KI-verktøy som ChatGPT. Til slutt kan du lime inn den oversatte teksten der du ønsker å lagre den.

KIRKEBØKER

Å gå videre fra for eksempel manntallslistene til kirkebøkene er ikke enkelt – i hvert fall ikke i islandske kilder. Den første ble ført i 1664, men det ble obligatorisk først i 1735.

Bare et fåtall kirkebøker fra øyas østlige del finnes på nettet. Heldigvis har mormonene i USA også mikrofilmet de islandske ministerialbøkene for dåp, vigsel og død. De finnes søkbare på **Familysearch** for 1735–1905, oppgi Iceland som sted ved søket. ■ ■

Denne artikkelen ble først publisert på nettsiden til Släkthistoria, **slakthistoria.se**. Vi har i ettertid gjort noen oppdateringer.

Einar (99) med unik inn

I august fekk Einar Rygg tildelt Slekt og Data Sogn og Fjordane sin første heiderspris for sitt store arbeid med å registrere gravminne. – For meg har det ikkje vore eit arbeid, men ein hobby eg har trivast med, understreka den framleis vitale 99-åringen.

■ BJØRN GROV

■ Frilansjournalist og tidlegare redaktør i Firda Tidend

Det var leiaren i Slekt og Data Sogn og Fjordane, Bjarne Husevåg, som kunne dele ut laget sin første heiderspris.

– TRAKKA GRAVPLASSANE TIL ENDES

– Då vi i styret fekk oversyn over det imponerende arbeidet Einar har lagt ned, var det ingen tvil om at han fortente denne heideren, sa han.

På diplommet står det at han får prisen for innsatsen med å registrere og fotografere gravminne i Sogn og Fjordane. Han har drive på sidan starten i 2005.

– Han har brukt mange timar på å trakke gravplassane til endes, spesielt i Gloppen kommune, fotografert og

registrert gravminna, og har årleg oppdatert desse. Den siste oppdateringa var våren 2024. Det er difor ei glede å kunne tildele han denne heidersprisen i vissa om at han har gjort ein ekstraordinær innsats for å ta vare på dei kulturminna som kyrkjegardane og gravminna representerer, sa Husevåg.

FYLGDE MED PÅ DØDSANNONSANE

Ein takksam prisvinnar var oppteken av at ein ikkje skulle sjå på det som han har gjort for eit arbeid.

– For meg har dette vore ein hobby som eg har trivast med. Når ein kjem i min alder er det godt å ha ein hobby, og eg har to, fortalde Einar.

Leiaren i Slekt og Data Sogn og Fjordane, Bjarne Husevåg, delte ut laget sin første heiderspris til 99-åringen.

FOTO: BJØRN GROV / FIRDA TIDEND

Einar med heidersprisen. FOTO: BJØRN GROV / FIRDA TIDEND

sats for Gravminner

Her er Einar Rygg i ferd med å registrere eit gravminne på Vereide kyrkjegard i 2008. Det nærmar seg no 7000 slike registreringar i Gloppen. FOTO: INGER H. ASKE LOTHE / FIRDA TIDEND

I tillegg til å registrere og fotografere gravminna til bruk i den store databasen til Slekt og Data, samla han tidlegare også inn opplysningar om dei som hadde gått bort:

– Eg fylgde med på dødsannonsane i *Firda Tidend*. Ei høveleg tid etter gravferda tok eg kontakt med pårørende for å få vite kvar dei var fødde. I den seinare tid har det vorte mindre av det, no kan slektningar sjølve melde det inn til Slekt og Data, sa Einar.

KJEM FRÅ ENGLAND FOR Å HJELPE

Einar retta ei stor takk til dottera Anne Rygg for hjelpa:

– Ho er alltid lett å be. Kwart år har ho kome frå England og køyrt meg opp hit frå Øystese i Hardanger der eg bur. Så køyrer ho meg kring på kyrkjegardane, og

hjelper meg med fotograferinga. I år hadde eg ikkje greidd det hadde ho ikkje hjelpt meg. Eg har vorte litt meir ustø til beins.

Einar fortalde at dei berre hadde brukt tre dagar på fotograferinga i år: Måndag på Vereide, tysdag i Breim, Fredly og Gimmestad og onsdag i Hyen.

– I Hyen regna det. Men det vart ikkje så mykje fotografering. Der var ikkje komne opp så mange gravminne. Det er vanleg no at minna kjem så seint opp at registreringa kjem året etter.

– HAR HALDE LIV I MEG

Bjarne Husevåg opplyste før samlinga at Einar hadde registrert og fotografert i alt 6863 gravminne i Gloppen. No har det kome til nokre til, men det er eit artig poeng

at 6863 er det gamle postnummeret til Rygg, Einar si heimbygd.

Her har han gjort eit kjempearbeid med ættelistene for fleire av bygdebøkene i Gloppen, spesielt Breim. Dette fekk han i si tid Gloppen kommune sin kulturpris for, saman med broren Ragnar som sytte for alle dei fantastiske tunteikningane. Einar la ikkje skul på at kontakten med heimbygda og heimkommunen har vore viktig for han:

– Noko av det som har halde liv i meg så lenge, er arbeidet med slekter, og no Slekt og Data. Dette å ha samband med heimgrenda, dei som lever og dei som har levd, har vore utruleg viktig. I min eigen generasjon er det nesten ingen igjen, det er heller ikkje så mange i den neste. Det er ikkje berre, berre å bli nesten 100 år, slo Einar fast.

– HAR KOSTA STATEN GANSKE MYKJE

Dei to–tre første åra med registrering av kyrkjegardane var dei hardaste.

– Eg fór over alle, eg fann også gravminne på steingardar rundt om. Eg hugsar at på Vereide kyrkjegard var det nokre tre og busker mot aust. Her tok eg ut 30 minne som eg stilte opp langs garden og fotograferte. Eg kan hugse sokneprest Gundersen setje pris på det, smiler Einar.

Han sender også ei takk for sitt lange liv til legestanden, som har hjulpet han gjennom tre kreftoperasjonar og ei medisineringsomgjering som gjer at han framleis har eit godt liv,

Gjengen som var samla då Einar Rygg fekk sin vel fortente heider på Nordfjord Folkemuseum i august. Framme prisvinnaren Einar og dottera Anne Rygg, som spesielt dei siste åra har vore ein god hjelper. Bak f.v. Bjarne Husevåg, Aase Ryssdal Sæther, Sverre Folkestad og Per Os frå Nordfjordeid. Sverre er leiar i Gloppen Sogelag, dei andre aktive i Slekt og Data. FOTO: BJØRN GROV / FIRDA TIDEND

steller seg sjølv i sitt eige hus i Øystese og lagar seg middag kvar dag. Det har han gjort kvar einaste dag sidan kona gjekk bort for sju år sidan.

– Eg har vore pensjonist snart like lenge som eg var i arbeidslivet. 31 år som pensjonist har kosta staten ganske mykje, smiler han.

Men heimetenesta har han belasta lite.

DEN ANDRE HOBBYEN

Og så lurte vi sjølvsagt på kva den andre hobbyen hans er?

– Må eg seie det? Nei, det er kryssord. Eg abonnerer på *Hjemmet* sine kryssord, eg greier dei fleste. Eg har sendt inn svar sidan 2017, men har ikkje vunne ein einaste gong. Men eg støttar no Postverket, smiler han.

Men no er det snart slutt på Einar sitt viktige historiske arbeid med gravplassane i Gloppen. I februar neste år leverer han inn si siste sending til Slekt og Data sin database.

– Det blir litt godt også. Så håpar eg at ein finn nokon som kan overta.

– EINAR HAR VORE EIT FØREBILETE

Ei som er meir enn alminneleg interessert i slektsforskning, er Aase Ryssdal Sæther. Ho nytta høvet til å hylle Einar Rygg for alt arbeidet han har lagt ned med slekter og no gravminne i Gloppen:

– Du har gjort ein utruleg innsats med ættelistene og no kyrkjegardane. Du har vore eit førebilete for meg som også driv med slekt. Vi har hatt mykje samarbeid, og eg blir berre meir og meir imponert over det du har gjort, sa Aase.

■ GRAVMINNER 20 ÅR

- ➔ Gravminner vart starta i 2004 etter ein idé av Renathe-Johanne Wågenes. – Når eg skulle finne ut meir om slekta mi, vart det så tungvint å måtte fare på gravplassen kvar gong. Så eg begynte med å bruke filmkamera og ta opp film. Eg såg andre som gjorde noko liknande. Det var då eg kom på ideen om å samle opplysningar om dei døde og bilete av gravsteinane i eit nettbasert register, ein database. Men at det skulle vekse til det vi har i dag, hadde eg ikkje drøymt om, seier ho.
- ➔ Gravminner er basert på frivilligheit og er bygd opp av dugnadsinnsats over mange år. Målet er å dokumentere viktige kulturminne og hjelpe deg med å finna fødsels- og dødsdatoen til forfedrane dine og staden der dei er gravlagde.
- ➔ Takka vera dugnaden, som pågår over heile landet, er i dag over 3500 gravplassar, 3,4 millionar gravminne og 3 millionar fotografi mogleg å finna i databasen pr. no.
- ➔ Har du lyst til å bidra slik at databasen blir endå større og betre? Du kan bidra med bilete av gravminne, leggja til ein eller fleire nye graver eller foreslå endringar. Du kan gjera dette enkelt via Slekt og Data sine nettsider.

Ho hadde også fått teke ein DNA-test av Einar, og kunne overlevere han eit personleg dokument som viste ættledda hans tilbake til den tid Jesus gjekk rundt på jorda og trakka i kjolen sin. Ei stor reise i både tid, geografi og spennande slekter.

– GRAVMINNA VERT FOR TIDLEG FJERNA

Men det får bli ei anna soge. Ein viktig ting den vesle, men svært historisk interesserte gjengen som var samla i kafeen på Nordfjord Folkemuseum var samde om, er at gravminna er viktige å ta vare på lenge, og at den nye skikken med små minneplater på store veggar ikkje kan måle seg med den verdien, både personleg og kulturhistorisk, som ligg i kyrkjegardane i dag.

– I andre land, til dømes Amerika, er det vanleg å kjøpe gravminna slik at familien kan ha dei ståande utan press for å få dei fjerna. Her vert dei tekne vekk alt for tidleg, det er sørgjeleg. Så dårleg plass har vi ikkje, vart det mellom anna sagt.

Det kan vere noko å tenkje på.

Vereide kyrkjegard i 2008.
FOTO: INGER H. ASKE LOTHE / FIRDA TIDEND

– DET ER HEILT IMPONERANDE

Renathe-Johanne Wågenes, fagleiar for Gravminner i Slekt og Data, og som starta opp databasen i 2004, er også imponert over 99-åringen.

– Å yte ein slik innsats i ein så høg alder er heilt unikt, seier ho, som til dagleg jobbar hos Arkivverket i Bergen.

No er alle kommunar representerte i gravminne-databasen til Slekt og Data. Ein snakkar om 3,4 millionar namn, tre millionar bilete frå over 3500 gravplassar. Ganske imponerende, og i dette arbeidet er ein heilt avhengig av frivilljuge.

– Det hadde ikkje gått utan. Vi har mange som gjer ein kjempejobb, Einar Rygg er ein av dei. Han melde seg tidleg til teneste og «forbarma» seg over Gloppen. Sidan har han jamleg og trufast sendt inn sine data. Det som er spesielt og heilt unikt, er at han har stått i dette arbeidet heilt fram mot sine hundre år. Dei siste åra har eg tenkt når rapportane hans har kome at det kanskje var siste gongen, men neste år var dei på plass igjen.

Det er heilt imponerende, rett og slett.

– Når han no har meldt at han vil gje seg, er heidersprisen meir enn fortent. Dette viser berre at sjølv om ein blir eldre, kan ein gjere mykje viktig arbeid, seier Renathe-Johanne Wågenes. ■ ■

Artikkelen vart først publisert i *Firda Tidend*.

Renathe-Johanne Wågenes.
FOTO: PRIVAT

Gravminner: Nordmenn som emigrerte

Kjenner du til noen i utlandet som kan være interessert i å bidra?

Artikkelen finnes også på engelsk på nettsiden vår.

Har du slektninger som du vet hvor ble gravlagt i utlandet? Nå kan du få disse registrert i Gravminner! Kanskje har du også bilde av graven?

■ RENATHE-JOHANNE WÅGENES

FOTO: MARVE SKARMOEN / NASJONALBIBLIOTEKET

Fra Den norske Amerika-linjes terminal på Vippetangen i Oslo, trolig i 1920-årene.

Gravminnet til Oluf Gjeret, som emigrerte til Amerika og ble politiker, er ett av mange utenlandske gravminner registrert i Slekt og Datas Gravminner. SKJERM DUMP: SLEKT OG DATA

Ved å gå på «finn gravplass» og deretter «kartvisning» når du søker i Gravminner, kan du se at vi har registrert gravminner rundt om i hele verden. Du kan zoome deg inn på kartet og velge gravplasser du vil søke i. SKJERM DUMP: SLEKT OG DATA

Gravminner er basert på frivillighet og er bygget opp av dugnadsinnsats over mange år. Målet er å dokumentere viktige kulturminner og hjelpe deg med å finne fødsels- og dødsdatoen til dine forfedre og stedet hvor de er gravlagt.

Takket være det frivillige engasjementet, som pågår landet rundt, er i dag over 3500 gravplasser, 3,4 millioner gravminner og 3 millioner fotografier mulig å finne i databasen pr. nå.

VANSKELIG Å SPORE OPP

I 1825 startet utvandringen fra Norge til Amerika. Den begynte i det små med 50 personer ombord i båten Restauration fra Stavanger. Mange nordmenn fulgte i deres fotspor og frem til 1920 antar man at cirka 800 000 nordmenn emigrerte til Amerika.

Det er ofte vanskelig å finne igjen våre landsmenn etter at de etablerte seg i Amerika. Noen holdt til i det man kan kalle norske samfunn, mens andre prøvde lykken i litt mer utradisjonelle områder og er dermed litt vanskeligere å finne.

Den største utfordringen man har når en skal lete i Amerika, er hvordan de norske navnene ble skrevet. Noen beholdt sine navn fra Norge eller amerikaniserte navnet sitt, mens andre igjen valgte noe helt nytt.

TRENGER DIN HJELP

I anledning 200-årsjubileet for utvandringen har Slekt og Data satt i gang et prosjekt med å lokalisere hvor våre gamle landsmenn ble gravlagt, og få de registrert inn på Gravminner. Vi har spesielt fokus på USA og Canada, men også graver i andre land blir registrert.

Arbeidet har kommet i gang, men vi trenger din hjelp. Dette gjelder både registrering av personer, og gjerne også med bilde hvis du har det.

Før personen kan registreres inn på en gravplass, må gravplassen være lagt inn i vårt system. Dersom du ser at en gravplass mangler kan du sende oss en e-post til gravreg@slektogdata.no slik at vi kan få lagt den inn. Deretter kan du selv gå inn og registrere personen(e). Registreringen gjøres på nettsiden vår.

OM REGISTRERINGEN

FØRING AV NAVN PÅ GRAVKORTET

Vi har laget noen retningslinjer for føring av navn, da personer ofte kan ha forskjellige navn eller skrivemåter av navnet sitt i forhold til hva de brukte da de bodde i Norge.

➔ NAVN I UTLANDET: Andrew Johanson.

➔ NAVN I NORGE: Anders Johannessen.

Navn føres slik på gravkortet:

➔ FORNAVN: Andrew (Anders).

➔ ETTERNAVN: Johanson (Johannessen).

Stedsnavn skrives sted/by og kommune.

KILDEHENVISNING

Det er ønskelig at man legger inn henvisning til kilder hvor personen er nevnt i Norge. Dette kan være kirkebøker, folketellinger og så videre.

BILDER AV GRAVPLASSER

Har du oversiktsbilder fra gravplasser i utlandet, er vi også interessert i dette. Disse kan sendes til gravreg@slektogdata.no

Slektshistorie gjennom årringer

Gjennom årringsdatering i tømmer kan vi koble bygninger til de menneskene som en gang levde der. Hvordan kan denne metoden styrke slektsforskningen?

■ BO HANSSON

Arbeid med slekts- og lokalhistorie er som et stort puslespill der mange biter mangler. Du vil aldri finne alle, men dess flere du finner, dess bedre bilde får du.

Ved hjelp av digitale kilder har vi i de senere årene fått mange nye opplysninger. Med DNA får vi fakta. Årringsdatering av tømmer, som er en metode for absolutt datering av fellingsåret for tømmer, er enda et hjelpemiddel som gir eksakt informasjon.

Når vi kjenner bygningens alder vet vi hvem som brukte eller eide gården på den tiden huset ble bygd, og litt om tradisjoner som menneskene hadde da.

ÅRRINGSDATERING SOM METODE

Årringsdatering kalles også for dendrokronologi, «dendrochronology» på engelsk, der «dendro» betyr tre på gresk og «chronos» tid.

Nøkkelen til dendrokronologien er å ha referanser/grunnprøver fra tidligere prøver å jamføre med. Dessverre er det ikke lagt ut mange prøver for treringmålinger fra Norge på den internasjonale databasen ITRDB. Årsaken kan være at metoden har vært ansett å være for komplisert, eller at de akademiske miljøene som

Bredden på årringene varierer fra år til år på grunn av været. Med 60–70 årringer er det mulig å se så store variasjoner at hogståret kan fastsettes i forhold til grunnprøver fra tidligere analyser. FOTO: TORBJÖRN AXELSSON

For prøvetakingen brukes en tilvekstbor på fem-seks millimeter i diameter (Ø). Hvis stokken er hard på utsiden, kan en skrudrager være nødvendig, og et kortere skaft kan være nyttig ved vanskelige vinkler. En piperenser brukes for å hindre at prøven faller ut ved boring oppover. Prøven tas ut med en uttaker som har rifler nederst, og legges deretter på et riflet brett før den forsiktig skyves inn i et rør. Røret forsegles med teip, hvor du noterer hvor i huset prøven ble tatt. Når du kommer hjem, limes prøvene på en plate, tørkes, slipes til midten og skannes. Deretter måles avstanden mellom årringene i et dataprogram. Alt feltarbeid dokumenteres med kamera og detaljerte notater for fremtidig bruk og rapportering. Opprett et register for alle prøver du tar, inkludert resultat. FOTO: BO HANSSON

tjener penger på prøvetaking, ikke deler kunnskapen for å få utført flere treanalyser, slik de gjør i nabolandet Sverige.

Da vi startet vårt store prosjekt i 2020 på Trysil Finnskog, fantes det 16 norske og 334 svenske referanser. Takket være de svenske referansene kunne vi i grensekommunen Trysil bygge opp de egne referansene norw17 (gran) og norw18 (furu) fra Trysil Finnskog. Dette ga en vesentlig høyere kvalitet og sikkerhet i analysene.

GUNSTIGE SOMRE GIR BREDE ÅRRINGER

Årringsdatering som metode er ikke ny, men har blitt betydelig enklere med dataalderen. De beste mulighetene for et godt resultat finnes hvis man renoverer et hus og kan kappe ei skive fra en stokk. Da ser man alle årringene

og kan måle fra flere retninger. Det mest vanlige er likevel å ta en fem-seks millimeter (diameter) Ø-boreprøve fra innsiden av tømmerveggen, der kvaliteten ofte er best.

Det er optimalt om underbarken er bevart, da dette er den siste årringen som ble dannet før treet ble hogd eller døde. Rundstokker er enklest, da en rett prøve inn mot kjernen er lettere å analysere. På biletømmer må boreprøvene tas på skrå fra under- eller overkant, der flest årringer er bevart.

Boreprøvene limes på ei plate for å tørkes og siden slipes ned til midten med veldig fint slipepapir. Deretter legges de på en fotoskanner og forstørres så kraftig at bredden på prøven dekker hele skjermen på PC-en.

Hvert år dannes en lys og en mørk ring i treet. Disse varierer fra år til år grunnet geografi, temperatur og nedbør. Avstanden mellom ringene måles i et dataprogram. Med prøver som har minst 60–70 årringer, er differensen så stor at de kan jamføres med eldre prøver (grunnprøver) i de databasene du har laget selv eller kan laste opp fra ITRDB. Hvis du har en standard PC, koster utstyret, inkludert programmer, skanner, borer og så videre, mindre enn å bestille en prøvetaking fra NTNU i Trondheim.

Rapporten fra Trysilprosjektet.

EIER: BO HANSSON

NORGES STØRSTE LOKALE PROSJEKT

Prosjektet på Trysil Finnskog varte i tre år og ble gjennomført av de tre historielagene i fellesskap; Søre Trysil, Tørberget og Søre Osen. Trysil er den kommunen som har den største Finnskogen i Norge, cirka 600 kvadratkilometer; derfor tre historielag innen det området.

I forarbeidet brukte vi SEFRAK, det landsdekkende register over eldre bygninger og andre kulturminner i Norge, for å velge ut objekter, og vi tok med alle bygninger fra 1850 eller tidligere. Til tross for at det handlet om 127 objekter, valgte vi å ta med alle.

For å ha litt mer kunnskap om bygningene gikk vi også gjennom gamle branntakster i Digitalarkivet. Spesielt så vi etter spor av skogfinske torkerier og bade-

badstuer. Jobben ble utført på dugnad og tok motsvarende ett årsverk. Hovedfinansior var fylkeskommunen i Innlandet. Informasjon om prosjektet ble spredd i forkant og eierne ble kontaktet – alle ville være med. De ga oss også flere opplysninger, samtidig som vi selv oppdaget nye interessante bygninger.

Da vi var ferdige, hadde antallet objekter økt til 185. Ved første besøk tok vi tre prøver. Hvis de ga et enhetlig resultat, var det bra, ellers dro vi tilbake og tok flere, som mest 27. Det viste seg å være vanlig med gjenbruk av stokker fra eldre bygninger, utskifting av grunnstokker og takbytte. Ti prosent av de registrerte bygningene var revne.

SKOGFINNENE TOK SKIKKEN DIT DE KOM

Det viktigste var at eierne av bygningene viste stor interesse og at flere av dem i etterkant startet egne prosjekter for å bevare husene sine. Hele lokalmiljøet ble engasjert og pratet om den lokale kulturskatten. Dette ga også grunnlag for økt aktivitet i historielagene.

I de norske Finnskogene er det ingen kjente bygninger fra 1600-tallet, men vi fant 20 fra 1700-tallet. Den eldste som nå er datert, er et stabbur fra Søndre Tørberget, bygd i 1710. Ei melkebu fra den samme gården er fra 1725. Bolighuset ble i 1747 bygd som ei stor Østerdalsstue og ikke som skogfinsk røykstue, slik man kunne forvente. Årsaken er trolig at alle finnene i Trysil ble selveiere og ville vise sin velstand gjennom å bygge på samme måte som de rikeste tryslingene.

Da Erik Olsen på Lutnes i Søre Trysil dro i gang med stor handelsvirksomhet midt på 1800-tallet, flyttet han

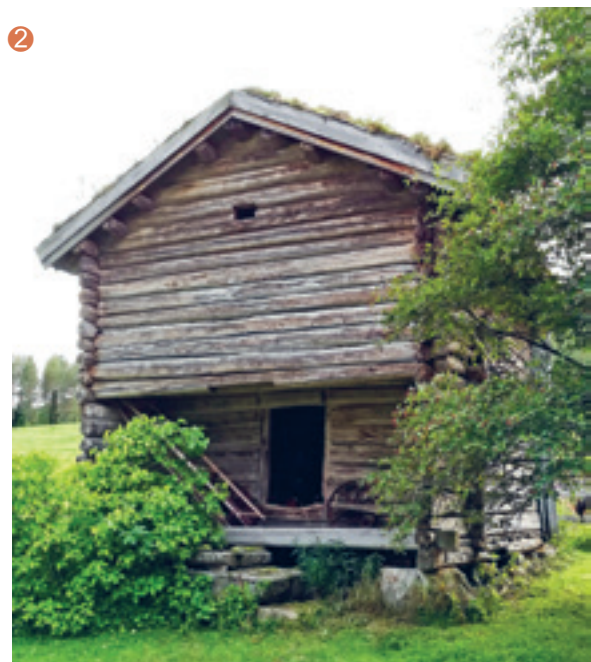
noen buer til Vestigarden og bygde dem sammen som handelsbod og lagerhus. To av dem er fra 1740-tallet, en er 50 år yngre. På Rundfloen og i Varaholla finnes det stabbur fra samme tid.

Alle de eldste bygningene var av furu, den holder seg frisk lenger, mens 60 prosent av de analyserte er av gran. Finnene søkte seg til granskogen der grunnen er mer næringsrik og bedre for svedjebruk med rugavling. For eksempel var alle hus i Storsvea i Vestre Trysil bygd av grantømmer, deriblant to låver fra 1790-tallet.

OVERRASKELSER I BEGGE RETNINGER

En utfordring i prosjektet var at enkelte stokker var eldre enn grendene og hele finnebosetningen. Ved Osensjøen så vi også tydelige spor etter generallandmåler Frederik Christian Knoffs nybyggerkampanje, som startet de siste årene på 1750-tallet. Mer enn 400 konfliktskapende parseller (jordstykke av en større eiendom) ble da utmålt i grenselandet mellom jordbrukere og skogfinner fra Åmot i nord til Eidskog i sør. De finnes på kartverket.no.

Rent slektshistorisk kunne vi avkrefte noen myter og få nye teorier å bearbeide. Mange bygninger kunne knyttes til enkelte brukere ut fra hva de ble brukt til eller hvilket formål de var bygd for. Badebadstuer og finske tørkerier fant vi bare få spor etter, men derimot massevis med tørkehus bygget som de skandinaviske tørkebadstuene for korn og lin med finskinspirerte ovner, totalt 26 stykker. Fire av tømmerbygningene er bevart og det er satt tak over den eneste ovnsruinen i etterkant av prosjektet.

Rundtømmer er enklest å ta prøver fra. Da er det lettere å få en rett prøve inn mot stokkens kjerne. Helst skal prøven tas fra innsiden der treet er friskere; i nødsfall kan man ta fra utsidens nordvegg eller like under taket, ifølge prøvetaker Bo Hansson. Dette bildet er fra en korntørkebadstue på Søndre Ifarneset i Søre Osen, som nå skal restaureres. FOTO: ERIK NORSTED

① Melkebua på Søndre Tørberget er fra 1725. Opprinnelig ble den bygget over en kaldkilde hvor melken ble oppbevart. I dag er den flyttet og brukes som bod.

FOTO: BO HANSSON

② Det finnes ingen kjent bygning fra 1600-tallet i de norske finnskoger. Det eldste daterte er et stabbur fra Søndre Tørberget som er bygd i 1710, med furustokker i første-etasje fra 1706–09 og påbygg med granstokker 60 år senere. Byggmester er sannsynligvis nybyggersønnen Ole Andersen Kuosmainen. FOTO: BO HANSSON

③ Stabburet i Olas, Varaholla, var den eneste bygningen i prosjektet som var eldre enn den lokale tradisjonen anga. Brukerne hadde gjennom årene dokumentert når det ble flyttet inn på gården Vestre Nyhus. Det eldste året (1790) viste seg etter prøvetakingen å markere året de ble selveiere. De yngste stokkene var fra 1751. FOTO: BO HANSSON

Elias var en del av Andersgården som nybygggersønnen Anders Andersen Kuosmainen bygde. Stabburet har stokker fra den tiden. FOTO: ALF SCHRÖDER / WIDERØES FLYVESELSKAP AS / NASJONALBIBLIOTEKET

Tiendemanntallet viser at åkerbruket startet tidligere enn antatt på Finnskogen, noe som ga flere bein å stå på for matauk, og sikrere, men mindre avlinger enn hva svedjebruket ga.

Det eneste som var trist med prosjektet, var å måtte avsløre sannheten til dem som hadde trodd at deres bygninger var eldre enn de faktisk var. På den andre siden

opplevde vi også det motsatte. Hele 60 prosent av de SEFRAX-registrerte objektene viste seg å være yngre enn det som opprinnelig var antatt i registeret. ■■

Rapporten fra Trysilprosjektet kan bestilles på e-post: boivarhansson@gmail.com (ISBN 978-82-692850-5-5). Ny veileder om dendrodatering av stående byggverk kan du finne på Riksantikvarens nettsider. Artikkelen er oversatt av Marit Nyhuus.

Presenter slekten din

Flotte prydtavler kr. 145,- pr. stk.

Størrelse 60 cm x 50 cm.

Kontakt:

Kursveien.no

95 85 75 09 • mette@kursveien.no

Kursveien

1920-folketellingen komplett

Etter flere års omfattende arbeid er nå hele folketellingen fra 1920 transkribert og søkbar på Digitalarkivet. Den gir en detaljert oversikt over befolkningen i Norge, og med den siste delen, Kristiania-tellingen (nå Oslo), ferdigstilt, er hele landet nå dekket.

■ KNUST S. SØRHUSBAKKEN

Arbeidet med å digitalisere og transkribere 1920-folketellingen startet i 2016. Nasjonalbiblioteket spilte en sentral rolle i skanningen av de over 6,6 millioner sidene som utgjør materialet, mens mer enn 650 frivillige bidro til registreringen og transkriberingen av personsedler og bostedslistene.

Dette har gjort det mulig å søke etter enkeltpersoner og husholdninger fra denne perioden.

KRISTIANIA-UTFORDRINGENE

Kristiania-tellingen, som var den siste delen av folketellingen som ble publisert, bød på betydelige utfordringer. Mange av personsedlene fra denne delen av landet var ufullstendige eller inneholdt feil, noe som gjorde det vanskelig å organisere dataene på en pålitelig måte.

For å overkomme disse utfordringene ble det utviklet spesielle verktøy basert på kunstig intelligens som kunne hjelpe til med å koble persondata med de riktige bostedene. Denne prosessen forsinket fullføringen av prosjektet, men har sikret at alle opplysninger nå er korrekt registrert og søkbare.

Folketelling i Norge
1 desember 1920.

Skjema 1. Personseddel nr. 5

Kristiania by, *Aakhusveien* (Ald. nr. 32, etasje 4)
Huseide nr. 5 Husholdningsliste nr. 12

✓ 1. Fullt navn: *Ole Olsen*

✓ 2. Mannkjønn? *Waimannkjønn?*

✓ 3. Fødselsdag: *9-3-* i året *1899*

✓ 4. Fødested: *Kristiania* (Oppgitt herred eller by i Norge eller fødestad utenfor Norge)

✓ 5a. Ugift? *Gift* — *Enke* — *Ensomme* — *Separert* eller *bevillet* — *Lovlig-frankt*

5b. For gifte kvinner: Når gift? _____ Samlet antall barn i ekteskape? _____ Herav i live? _____ (Oplysningene gjelder nåværende ekteskap)

✓ 6. Levevei (hovederhvervet, se Regler for utfyllingen: Spørsmål 6).
Drivar

7. (Se Regler for utfyllingen: Spørsmål 7).
✓ a. Hvis De arbeider for andre (som-lærere, arbeider osv.-v):
Hvem arbeider De for? *Dr. Kristian reide*
Med. Dr. Kristian reide
b. Hvis De driver egen virksomhet: Anvender de De arbeidshjelp (ja eller nei)? *Nei*

8. Blietverv (eller blietekt) *Nei*

Har man ingen blietekt av nogen betydning settes „nei“.

1. Her kan man set tydelig underskrift av de som passer.

Forsiden av personseddelen til en Kristiania-innbygger i 1920.

FAKSIMILE: ARKIVVERKET

MYE INFORMASJON

Folketellingen fra 1920 registrerte over 2,6 millioner personer og inkluderer informasjon som navn, kjønn, fødselsdato, sivilstand, yrke og bosted. I tillegg inneholder den detaljer om familieforhold og husholdninger, noe som gir et unikt innblikk i hvordan folk levde og organiserte seg på denne tiden.

Folketellinger har en lang tradisjon i Norge, med den første registreringen av befolkningen datert tilbake til 1769. Formålet med disse tellingene har alltid vært å gi en nøyaktig oversikt over befolkningen på et bestemt tidspunkt, noe som er avgjørende for både statistiske analyser og for å forstå samfunnsendringer over tid.

Og nå er altså ventetiden over angående folketellingen 1920, til glede for alle slektsforskere. ■ ■

Husk at du kan lese mer om folketellinger, samt se webinar, på våre nettsider.

Inspirerende landsmøte

Landsmøtet 2024 ble avholdt med stor suksess i Kongsberg 27.–28. april. Rundt 100 personer fra hele landet var samlet for å diskutere og vedta viktige saker som former organisasjonens fremtid.

■ KNUT S. SØRHUSBAKKEN

Etter en behørig åpning med paradetrommeslagerne Berggesellene var landsmøtet i gang med debatter og voteringer som engasjerte deltakerne.

Sakene som engasjerte mest, var kontingentsats og fordeling av medlemsinntekter. Etter gode diskusjoner landet landsmøtet på å endre fordelingsnøkkelen for kontingenten, slik at det fra nyttår kanaliseres 80 prosent av medlemsinntektene til fellesutgifter, og 20 prosent til distriktslagene, basert på antall medlemmer.

Landsmøtet så seg også nødt til å øke medlemskontingenten for å holde tritt med prisøkningen. Hovedmedlemskontingenten blir de to neste årene 625 kroner (2025) og 650 kroner (2026).

NYTT LANDSSTYRE

Landsmøtet markerte også et skifte i landsstyret. Heidi Ringsrød ble gjenvalgt som styreleder, og med seg fikk hun tre ferske og fire erfarne landsstyremedlemmer. Nytt av året var at nestleder ble valgt av landsmøtet, ikke konstituert av styret. Bente Nordhagen er vår nye nestleder.

Landsstyret 2024–26
(distriktslaget i parentes).
F.v. Per-Ove Uthaug (Hordaland),
Kari Stumberg Ømholt, Viggo
Eide (Nordland), styreleder
Heidi Ringsrød (Hedmark),
Erik Nilsen (Rogaland), Sissel
Marit Bue (Oslo/Akershus),
Jonny Lyngstad (Møre og
Romsdal), Bente Nordhagen
(Nord) og Bjarne Husevåg
(Sogn og Fjordane).

FOTO: KNUT S. SØRHUSBAKKEN / SLEKT OG DATA

KONTROLLKOMITÉ OG VALGKOMITÉ

NY KONTROLLKOMITÉ: Leder Tone E. Moseid (Slekt og Data Vestfold), Bernt Bull (Slekt og Data Oslo/Akershus), varamedlemmer: Laila Lanes (Slekt og Data Nord) og Jan Fredrik Sagdahl (Slekt og Data Sør-Trøndelag).
NY VALGKOMITÉ: Leder Trygg Jakola (Slekt og Data Nord), Even Karlsen (Slekt og Data Aust-Agder), Brit Hauge (Slekt og Data Vest-Agder), Frode Dyrdal (Slekt og Data Rogaland), varamedlemmer: Cathrine Apelsest- Aanensen (Slekt og Data Østfold) og Hilde Wedde (Slekt og Data Buskerud).

PLANER FREMOVER

Frem mot neste landsmøte skal både ny strategiplan og en totalrevidering av vedtektene jobbes frem. Begge blir sendt på høring våren 2025. Landsmøtet vedtok en tiltaksplan der hovedtemaene er medlemsutvikling, organisasjonsutvikling og synlighet.

Vi skal fortsette arbeidet med å opprette faglige nettverksgrupper, oppgradere it-systemer, fortsette med å

Fellesfoto i Kongsberg kirke med rundt 100 engasjerte deltakere.

legge til rette for at nasjonale minoriteter finner foredrene sine, og ha større fokus på synlighet. Som alltid blir det også viktig å jobbe med organisasjonsbygging.

ENKLERE SLEKTSFORSKNING

De to største prosjektene i perioden er Kildeveiviseren og overtakelse og utvikling av et nytt og moderne nettsted for «Norway Heritage».

Slekt og Data jobber for å gjøre slektsforskning enklere for medlemmene våre. Kildeveiviseren og Norway Heritage skal gjøre nettopp det.

I 2025 markeres Utvandrerjubileet for den norske utvandringen til Amerika. Slekt og Data skal markere jubileet på ulike måter.

MØTE MED VENNER

I løpet av landsmøtehelgen var det felles tur til Kongsberg kirke fra 1761, byvandring i gamlebyen, omvisning i sølvgruvene, og ikke minst festmiddag med konsert, historiefortellinger og som alltid i Slekt og Data; hyggelig samvær.

ÆRESPRIS OG HEDERSPRISER

En ærespris og to hederspriser ble delt ut. De har alle bidratt med en ekstraordinær innsats for Slekt og Data gjennom mange år, og vært med på å bringe Slekt og Data og slektsforskningen i Norge flere steg videre.

Ærespris: Jonny Lyngstad

Gjennom sitt mangeårige virke som bygdebokforfatter har han vært med på å bevare og formidle kunnskap om slekters gang og fortidens hendelser i Eide på Nordmøre og et betydelig omland. Videre har Jonny som mangeårig styreleder, styremedlem og mange andre roller i distriktslaget Slekt og Data Møre og Romsdal, vært initiativtaker og fødselshjelper, mentor og tilrettelegger for mangt et lokallag og lokal gruppe, og misjonert om «Møre og Romsdalsmodellen» til andre distriktslag i det ganske land.

Nasjonalt har Jonny sittet som medlem av landsstyret siden 2012, og vært en positiv og kunnskapsrik bidragsyter og pådriver til å få gjennomført utviklingen og fornyelsen av Slekt og Datas tjenester Gravminner og den nye Kildeveiviseren. Jonny har gjennom alle tider vært en stor inspirator, med en enorm kunnskap innen kilder og bruk av kilder, og er en kapasitet innen slektsforskning.

Han reiser land og strand rundt og holder foredrag og driver opplæring.

Hederspris: Bente Nordhagen

Hun ble den første styrelederen i det sammensluttede Slekt og Data Nord, og har vært med i samarbeidsutvalget for kvensk slektsforskning, som er etablert i samarbeid med Norske Kveners Forbund, og nedlagt en betydelig innsats her.

Nasjonalt har Bente sittet som medlem av landsstyret i to perioder, fra 2016–18 og siden 2020, og vært en positiv og kunnskapsrik bidragsyter og pådriver til å få gjennomført de store utviklingsprosjektene i Slekt og Data de siste år. Hun har bidratt til at Slekt og Data har kunnet utvikle seg videre og gi gode tilbud til medlemmene våre, især rettet mot slektsforskning med fokus på våre nasjonale minoriteter.

Hederspris: Per-Ove Uthaug

Nasjonalt har Per-Ove sittet som medlem av landsstyret siden 2014, og vært en positiv og kunnskapsrik bidragsyter og pådriver til å få gjennomført utviklingen og fornyelsen av Slekt og Datas tjenester Gravminner og den nye Kildeveiviseren.

Per-Ove har vært en viktig støtte og kontrollfunksjon for generalsekretæren på økonomifeltet. Han har foreslått og gjennomført løsninger som har styrket organisasjonens økonomi over mange år, og bidratt til at Slekt og Data har kunnet utvikle seg videre og gi gode tilbud til medlemmene våre.

F.v. Per-Ove Uthaug fikk Hedersprisen, Jonny Lyngstad fikk Æresprisen og Bente Nordhagen fikk Hedersprisen.

NORGE P.P.
Returadresse:
Slekt og Data
Øvre Slottsgate 2B
NO-0157 Oslo

Finn prestegjeld og sogn!

For å finne riktig kirkebok, lønner det seg å vite hvilke geografiske navn og grenser som gjaldt da den du leter etter levde.

Slekt og Datas digitale bok gir deg:

- Navneregister som gjør det enkelt å finne eldre stedsnavn.
- Områdekart som viser prestegjeld og sogn.
- Oversikt over når ulike prestegjeld begynte å føre kirkebok.

Kjøpes her: <https://slektogdata.no/nb/butikk>

Medlemspris
kr 149,-

